รายงานชุดข้อมูลโครงการจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ของจังหวัดสมุทรปราการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

จัดทำโดย

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ

บทนำ

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำโครงการจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดดำเนินการบริหารจัดการข้อมูล (Data Management) สำหรับใช้ในการบูรณาการงานด้านการเกษตรให้เชื่อมโยงกันทั้งในระดับส่วนกลาง และระดับพื้นที่ รวมถึงสอดประสานระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่วนราชการนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน รวมทั้งผู้แทนเกษตรกร และประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ได้มาซึ่งชุดข้อมูลด้านการเกษตรที่เป็นเอกภาพ และสามารถใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ได้รวบรวม วิเคราะห์ จัดทำ จัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตร ในระดับพื้นที่ ซึ่งจำแนกออกเป็น “ชุดข้อมูลสำคัญ ๙ ประเด็น” ได้แก่ ๑) ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตร ระดับหมู่บ้าน ๒) ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ๓) ชุดข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัดบนเว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ๔) ชุดข้อมูลการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร ผู้ประสบภัยพิบัติ ๕) ชุดข้อมูลการบริการและแก้ไขปัญหาเกษตรกรผ่านช่องทางศูนย์บริการประชาชนภาคการเกษตร ๖) ชุดข้อมูลการขับเคลื่อน/สนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร ๗) ชุดข้อมูลติดตามงานตามนโยบาย/โครงการ สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือการดำเนินการตามข้อสั่งการของผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๘) ชุดข้อมูลการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ความรู้ กิจกรรม ความเคลื่อนไหวด้านการเกษตรภายในพื้นที่ และ ๙) ชุดข้อมูลการดำเนินงานกิจกรรม/งานอื่นใด ที่ใช้การบูรณาการขับเคลื่อนโดยอาศัยกลไกคณะกรรมการ ขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (Single Command Province : SCP) และคณะทำงานขับเคลื่อน งานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (Single Command District : SCD) เพื่อใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนงาน ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการต่อไป

กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
กันยายน ๒๕๖๙

สารบัญ

หน้า

๑. สรุปภาพรวมข้อมูลจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ๓

๒. ชุดข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ของจังหวัดสมุทรปราการ ๔

๒.๑ ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ๔

๒.๒ ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ๒๙

๒.๓ ชุดข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดบนเว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ๓๕

๒.๔ ชุดข้อมูลการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ ๔๑

๒.๕ ชุดข้อมูลการบริการและแก้ไขปัญหาเกษตรกรผ่านช่องทางศูนย์บริการประชาชนภาคการเกษตร ๔๔

๒.๖ ชุดข้อมูลการขับเคลื่อน/สนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร ๔๖

๒.๗ ชุดข้อมูลติดตามงานตามนโยบาย/โครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือการดำเนินการตามข้อสั่งการของผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๔๘

๒.๘ ชุดข้อมูลการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเพื่อเผยแพร่ความรู้ ๕๒

๒.๙ ชุดข้อมูลการดำเนินงานกิจกรรม/งานอื่นใด ที่ใช้การบูรณาการขับเคลื่อนโดยอาศัยกลไกคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (Single Command Province : SCP) และคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (Single Command District : SCD) ๕๕

๓. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/ข้อเสนอเชิงระบบ (ถ้ามี) ๕๖

๑. สรุปภาพรวมข้อมูลจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ได้รับงบประมาณเพื่อดำเนินงานสนับสนุนการขับเคลื่อนงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ภายใต้โครงการจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยมีเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากการสนับสนุนการบริหารจัดการข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ รวม ๒๘,๐๗๘ ราย แบ่งเป็น ๙ ชุดข้อมูล ดังนี้

ประเด็น	ประเด็น/กิจกรรม	จำนวนเกษตรกร (ราย)
๑	การผลักดันชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน	-
๒	การผลักดันชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด การขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการด้านการเกษตรด้านการเกษตรภายในพื้นที่	๔๓๕
๓	การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำชุดข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด และข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัด	๓,๕๓๘
๔	การดำเนินการชุดข้อมูลด้านการเกษตรของศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร	๗๐
๕	การดำเนินการชุดข้อมูลการบริการและแก้ไขปัญหาเกษตรกรผ่านช่องทางศูนย์บริการประชาชนภาคการเกษตร (ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช)	๘
๖	การดำเนินการชุดข้อมูลการขับเคลื่อนหรือสนับสนุนการแก้ไขหนี้สินเกษตรกร	๙๓
๗	การดำเนินการชุดข้อมูลด้านการเกษตรเพื่อสนับสนุนการตรวจราชการของรัฐมนตรี/ผู้บริหาร	๐
๘	การดำเนินการชุดข้อมูลการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ความรู้ กิจกรรม ความเคลื่อนไหว ด้านการเกษตรภายในพื้นที่	๒๓,๘๙๖
๙	การดำเนินการชุดข้อมูลการดำเนินงานและกิจกรรม/งานอื่น ๆ ที่ใช้การบูรณาการขับเคลื่อนโดยกลไกคณะกรรมการ SCP และคณะทำงาน SCD	๓๘
	รวมทั้งสิ้น	**๒๘,๐๗๘**

๒. ชุดข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ของจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๙ ชุดข้อมูล ประกอบด้วย

๒.๑ ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

๒.๑.๑ บ้านคลองสวน หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านคลองสวน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

๑) สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านคลองสวน หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านคลองสวน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาภาคการเกษตรและอาชีพที่เกี่ยวข้องของชุมชน โดยพิจารณาจากบริบทด้านทรัพยากร พื้นที่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม และศักยภาพของเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งมีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีแหล่งน้ำและลำคลองหลายสาย และมีความเหมาะสมต่อการประกอบอาชีพด้านประมง โดยข้อมูลด้านการเกษตรของตำบลบ้านคลองสวนระบุว่า มีครัวเรือนเกษตรกร ๑๔๖ ครัวเรือน และมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรประมาณ ๕,๗๓๔ ไร่ ในจำนวนนี้เป็นพื้นที่ด้านประมงถึง ๕,๗๒๓ ไร่ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของภาคประมงต่อฐานอาชีพและเศรษฐกิจในพื้นที่อย่างชัดเจน

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้วยเครื่องมือ ๗-S McKinsey และ PESTEL พบว่า มีจุดแข็งสำคัญ ได้แก่ การมีทรัพยากรน้ำและวัตถุดิบในพื้นที่ ความเข้มแข็งของการรวมกลุ่ม ความสัมพันธ์อันดีของสมาชิก ภูมิปัญญาและประสบการณ์ด้านการแปรรูปสัตว์น้ำ ตลอดจนมีสูตรและรสชาติผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ ขณะเดียวกันยังมีโอกาสจากทำเลที่ตั้งซึ่งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร แหล่งชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว มีช่องทางจำหน่ายทั้งตลาดในพื้นที่และช่องทางออนไลน์ รวมถึงแนวโน้มการบริโภคสินค้าและการท่องเที่ยวเชิงพักผ่อนที่สามารถสนับสนุนการขยายตลาดสินค้าแปรรูปของชุมชนได้ อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนการพัฒนายังมีข้อจำกัดที่สำคัญ ได้แก่ การขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะเฉพาะด้านการแปรรูปสัตว์น้ำ ระบบการเตรียมวัตถุดิบที่ยังใช้แรงงานคนเป็นหลัก โดยเฉพาะขั้นตอนการแล่ปลา การลอกหนัง และการเลาะก้าง การเข้าถึงเครื่องจักรและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับระดับการผลิตของชุมชน ตลอดจนข้อจำกัดด้านความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตอาหารและการขอรับรองมาตรฐานสินค้า

ดังนั้น แผนจึงกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนที่มุ่ง “ยกระดับการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์“ประมงแปรรูป” โดยใช้การพัฒนาแบบบูรณาการ ตั้งแต่การพัฒนาองค์ความรู้และทักษะ การศึกษาดูงานจากกลุ่มต้นแบบ การพัฒนารสชาติและเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ การยกระดับสถานที่ผลิตให้ได้มาตรฐาน การนำเทคโนโลยีและเครื่องจักรเข้ามาช่วยลดข้อจำกัดด้านแรงงาน ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สามารถเข้าสู่ตลาดมาตรฐาน ตลาดการท่องเที่ยว และตลาดพรีเมียมได้

กลไกสำคัญในการขับเคลื่อน คือ “โครงการยกระดับมาตรฐานการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ประมงแปรรูปด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่ตลาดมาตรฐาน” งบประมาณ ๓๙๙,๙๐๐ บาท ซึ่งกำหนดกิจกรรมให้ดำเนินการผ่านการศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาเอกลักษณ์ด้านรสชาติและคุณภาพ การยกระดับมาตรฐานสถานที่ผลิต และการสนับสนุนครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการแปรรูป โดยมีเป้าหมายสำคัญในการยกระดับกลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำจากการผลิตในระดับชุมชนไปสู่การผลิตที่มีมาตรฐาน สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม ขยายตลาด และสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนให้แก่สมาชิกและชุมชน

๒) วิสัยทัศน์ / พันธกิจ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านฉบับนี้จะไม่ได้กำหนดข้อความ “วิสัยทัศน์” และ “พันธกิจ” ไว้เป็นหัวข้อโดยตรง แต่เมื่อสังเคราะห์จากเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และโครงการสำคัญของแผน สามารถสรุปสาระเชิงวิสัยทัศน์และพันธกิจเพื่อใช้ประกอบรายงานได้ ดังนี้

๒.๑) วิสัยทัศน์

"ชุมชนบ้านคลองสวนมีศักยภาพด้านการประมงและการแปรรูปสัตว์น้ำ สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ ได้มาตรฐาน ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เชื่อมโยงตลาดและสร้างรายได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน"

๒.๒) พันธกิจ

(๑) พัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ของเกษตรกรและสมาชิกกลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำให้มีทักษะด้านการผลิตและการแปรรูปที่เหมาะสมกับตลาด

(๒) พัฒนาเอกลักษณ์ด้านรสชาติ คุณภาพ และรูปแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างจุดขายและเพิ่มมูลค่าสินค้าประมงแปรรูป

(๓) งเสริมการนำเทคโนโลยีและเครื่องจักรที่เหมาะสมมาใช้ในการผลิต เพื่อลดการพึ่งพาแรงงานและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิต

(๔) ยกระดับสถานที่ผลิตและกระบวนการแปรรูปให้มีมาตรฐานด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยทางอาหาร

(๕) พัฒนาช่องทางการตลาดทั้งตลาดชุมชน ตลาดออนไลน์ ตลาดการท่องเที่ยว และตลาดพรีเมียม

(๖) บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนการพัฒนากลุ่มอย่างต่อเนื่อง

๓) เป้าหมายหลัก

๓.๑) เป้าหมายเชิงปริมาณ

(๑) เกษตรกร/สมาชิกกลุ่มได้รับการพัฒนาศักยภาพ อย่างน้อย ๒๐ ราย

(๒) นำเครื่องจักรทุ่นแรงมาใช้เพื่อลดขั้นตอนและเวลาในกระบวนการเตรียมวัตถุดิบ (แล่/ลอกหนังปลา) ลงได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐

(๓) พัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ประมงแปรรูป อย่างน้อย ๑ ผลิตภัณฑ์

๓.๒) เป้าหมายเชิงคุณภาพ

๑) ผลิตภัณฑ์ประมงแปรรูป (เชียงปลา) มีเอกลักษณ์ด้านรสชาติ ได้รับการยอมรับจากตลาดท่องเที่ยวและตลาดพรีเมียม

๒) กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการ เปลี่ยนผ่านจากเกษตรกรระดับเริ่มต้นสู่การเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพ

๓) แก้ไขปัญหาวิกฤตปลาหมอคางดำในแหล่งน้ำธรรมชาติผ่านการจับมาแปรรูปเชิงพาณิชย์

๔) สินค้าเกษตรสำคัญ (Product Champion)

๔.๑) สินค้าเด่น เชียงปลา และสัตว์น้ำแปรรูป (ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลาหมอคางดำและสัตว์น้ำในท้องถิ่น)

๔.๒) ลักษณะเด่นของสินค้า

๑) ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นที่มีรสชาติและอัตลักษณ์เฉพาะตัวจากเขตน้ำเค็ม/น้ำกร่อย

๒) มีรสชาติกลมกล่อม เป็นเอกลักษณ์ ไม่เหมือนเชียงปลาทั่วไป

๓) เป็นผลิตภัณฑ์ตอบโจทย์เทรนด์ผู้บริโภคยุคใหม่ที่ใส่ใจสุขภาพ และเหมาะสำหรับเป็นของฝากพรีเมียม

๔.๓) ความต้องการและโอกาสทางการตลาด

๑) ทำเลที่ตั้งได้เปรียบ เนื่องจากตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร และแหล่งท่องเที่ยวเชิงพักผ่อน (ลานกางเต็นท์/บ่อตกปลา) ทำให้มีฐานลูกค้าที่มีกำลังซื้อ

๒) มีช่องทางการตลาดหลากหลาย ทั้งตลาดนัดในพื้นที่ และแพลตฟอร์มตลาดออนไลน์/โซเชียลมีเดียที่สามารถเข้าถึงผู้บริโภคโดยตรง

๔.๔) ปัญหา/อุปสรรคและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

ปัญหา / อุปสรรค	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข / การปรับปรุง
๑. ข้อจำกัดด้านระบบการผลิต (คอขวด)	พึ่งพาแรงงานคนในขั้นตอนการแล่ลอกหนัง และเลาะก้าง ทำให้ผลิตได้ช้าและขาดแรงงานรุ่นใหม่	สนับสนุนเครื่องจักร/ครุภัณฑ์ทุ่นแรงแปรรูปขนาดเล็กที่เหมาะสม เพื่อลดเวลาและแรงงานลงอย่างน้อย ๕๐%
๒. มาตรฐานและสุขอนามัย	สถานที่ผลิตและกระบวนการแปรรูปยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน อย. และ มผช.	จัดอบรมเชิงปฏิบัติการและปรับปรุงสถานที่ผลิตเพื่อยื่นขอรับรองมาตรฐาน อย. และ มผช.
๓. อัตลักษณ์และการสร้างจุดขาย	สินค้าแปรรูปจากปลาต่างถิ่นยังขาดการสร้างจุดขายที่ดึงดูดใจ	ศึกษาดูงานกลุ่มประมงแปรรูปต้นแบบและจัดอบรมพัฒนาสูตร รสชาติ และบรรจุภัณฑ์เชิงพรีเมียม
๔. ความผันผวนของต้นทุนพลังงาน	ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงส่งผลกระทบต่อต้นทุนการขนส่งและการจัดหาวัตถุดิบ	บริหารจัดการกลุ่ม การรวมซื้อวัตถุดิบและวางแผนการขนส่งอย่างเป็นระบบ

๕) ความเชื่อมโยงกับนโยบายจังหวัด/กระทรวง/รัฐบาล

๕.๑) ระดับรัฐบาล เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เชื่อมโยงกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตรแแผนย่อยเกษตรปลอดภัย และแผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร และเชื่อมโยงกับนโยบายคณะรัฐมนตรี (รัฐบาลนายอนุทิน ชาญวีรกูล) สอดคล้องกับนโยบายด้านการเกษตร “เปลี่ยนผ่านจากเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม” ไปสู่ “เกษตรแม่นยำ เกษตรมั่นคง เกษตรยั่งยืน” ควบคู่กับการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทานเพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน

๕.๒) ระดับกระทรวง เชื่อมโยงกับ (ร่าง) กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน และประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคง เชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) นโยบายที่ ๑ ยกระดับการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม นโยบายที่ ๓ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และนโยบายที่ ๔ ตลาดนำการผลิต

๕.๓) ระดับภาค / กลุ่มจังหวัด / จังหวัด เชื่อมโยงกับร่างกรอบเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคกลาง พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ยกระดับสู่การเป็นฐานอุตสาหกรรมอัจฉริยะ มูลค่าสูง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แนวทางการพัฒนาที่ ๔ ยกระดับการเกษตรสู่ยุคดิจิทัล สร้างมูลค่าเพิ่ม และมีความยั่งยืนตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) เชื่อมโยงกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนากระบวนการผลิตภาคการเกษตร อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมด้วยระบบธุรกิจเกษตรอัจฉริยะ และเกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมเพื่อการแข่งขันในระดับสากลและพัฒนาเมืองควบคู่การฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล

๖) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนผลักดันการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน เนื่องจากกิจกรรมตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านฉบับนี้ อยู่ระหว่างการนำเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณพัฒนาจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ โดยเมื่อได้รับการอนุมัติงบประมาณจะมีเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนและผลักดันจากการขับเคลื่อนแผนฯ จำนวนทั้งสิ้น ๒๕ ราย

๒.๑.๒ บ้านศรีบุญเรือง หมู่ที่ ๔ ตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

๑) สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านศรีบุญเรือง หมู่ที่ ๔ ตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาภาคการเกษตรให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนเมือง โดยพิจารณาจากสภาพพื้นที่ ทรัพยากร สังคม เศรษฐกิจ และศักยภาพของเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งมีลักษณะเป็นชุมชนเมืองหนาแน่น มีพื้นที่รวม ๓๐๑.๖๐ ไร่ ประชากร ๔,๑๐๘ คน และ ๒,๖๐๘ ครัวเรือน ขณะที่มีครัวเรือนเกษตรกรเพียง ๒๐ ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๗๗ ของครัวเรือนทั้งหมด และมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรรวม ๗๑.๘๕ ไร่ สะท้อนให้เห็นว่าการเกษตรของหมู่บ้านมีข้อจำกัดด้านพื้นที่ และจำเป็นต้องปรับรูปแบบการผลิตให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชนเมืองอย่างชัดเจน

สินค้าเกษตรที่เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนา คือ ผักสลัดและพืชผักปลอดภัย โดยมีจุดแข็งจากการคมนาคมที่สะดวก ความใกล้ชิดกับแหล่งผู้บริโภคในเขตเมือง ความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยของประชาชน และการมีพื้นที่ส่วนกลางหรือพื้นที่สาธารณะที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อสร้างแหล่งผลิตอาหารของชุมชนได้ ขณะเดียวกันยังมีข้อจำกัดสำคัญ ได้แก่ พื้นที่เกษตรมีจำกัดและมีแนวโน้มลดลง การขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ความไม่ต่อเนื่องของผลผลิตตลอดทั้งปี รวมถึงปัญหาโรค แมลง ศัตรูพืช และข้อจำกัดด้านคุณภาพดิน

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้วยเครื่องมือ ๗-S McKinsey และ PESTEL พบว่า ชุมชนมีศักยภาพในการพัฒนาการเกษตรในรูปแบบ “เกษตรในชุมชนเมือง” โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน การใช้พื้นที่ส่วนกลางอย่างคุ้มค่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และการผลิตสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในพื้นที่เมือง โอกาสสำคัญ ได้แก่ กระแสความนิยมสินค้าเกษตรปลอดภัย การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา รวมถึงการเข้าถึงตลาดภายในชุมชนและกลุ่มผู้บริโภค เช่น กลุ่มพนักงานออฟฟิศ อย่างไรก็ตาม ยังต้องเผชิญกับความผันผวนของต้นทุนการผลิต การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และข้อกำหนดด้านมาตรฐานที่อาจเป็นข้อจำกัดต่อเกษตรกรรายย่อย

ดังนั้น แผนจึงกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนที่มุ่ง “ส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยในพื้นที่ชุมชนเมือง เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารและเพิ่มศักยภาพการพึ่งพาตนเองของชุมชน” โดยเน้นการพัฒนา

ความรู้และทักษะด้านการออกแบบพื้นที่ การวางระบบการปลูกผักหมุนเวียน การป้องกันโรคและแมลง การปรับปรุงบำรุงดิน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ และการศึกษาดูงานพื้นที่ต้นแบบ เพื่อให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตบนพื้นที่จำกัด และต่อยอดสู่การสร้างศูนย์เรียนรู้เกษตรในเมืองได้

กลไกสำคัญในการขับเคลื่อน คือ โครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยในพื้นที่ชุมชนเมือง งบประมาณ ๑๑๐,๐๐๐ บาท ซึ่งประกอบด้วยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ๓ หลักสูตร และการศึกษาดูงานพื้นที่ต้นแบบการทำเกษตรในชุมชนเมือง โดยมีเป้าหมายในการพัฒนากลุ่มผู้ปลูกผักให้มีความรู้และทักษะ สามารถสร้างพื้นที่ผลิตอาหารปลอดภัยในชุมชน และนำไปสู่การขยายผลด้านความมั่นคงทางอาหารและการพัฒนาชุมชนเมืองอย่างยั่งยืน

๒) วิสัยทัศน์ / พันธกิจ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านฉบับนี้จะไม่ได้กำหนดข้อความ “วิสัยทัศน์” และ “พันธกิจ” ไว้เป็นหัวข้อโดยตรง แต่เมื่อสังเคราะห์จากเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และโครงการสำคัญของแผน สามารถสรุปสาระเชิงวิสัยทัศน์และพันธกิจเพื่อใช้ประกอบรายงานได้ ดังนี้

๒.๑) วิสัยทัศน์

“ยกระดับพื้นที่ส่วนกลางสู่ศูนย์เรียนรู้เกษตรเมือง สร้างความมั่นคงทางอาหารด้วยผักปลอดภัย พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนบนฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน”

๒.๒) พันธกิจ

(๑) เสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะการทำเกษตรในพื้นที่จำกัด การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชแบบไม่ใช้สารเคมี และการปรับปรุงบำรุงดิน

(๒) เปลี่ยนพื้นที่ส่วนกลางให้เป็นพื้นที่สร้างอาหารปลอดภัยที่ทุกคนเข้าถึงได้

(๓) ยกระดับแปลงปลูกผักปลอดภัยต้นแบบให้เป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการทำเกษตรในเขตเมือง

(๔) วางแผนการผลิตหมุนเวียน ๓ ฤดูกาลเพื่อให้มีผลผลิตต่อเนื่องตลอดปี และกระจายสินค้าสู่ตลาดชุมชนและกลุ่มวัยทำงาน

๓) เป้าหมายหลัก

๓.๑) เป้าหมายเชิงปริมาณ

(๑) เกษตรกรและกลุ่มผู้ปลูกผักในชุมชนได้รับการอบรมและพัฒนาศักยภาพอย่างน้อย ๓๐ ราย

(๒) เกิดศูนย์เรียนรู้การสร้างพื้นที่อาหารปลอดภัยในชุมชนเมืองอย่างน้อย ๑ แห่ง

(๓) สนับสนุนเครื่องจักรดัดแปลงสำหรับผสมดินปลูก เพื่อลดการใช้แรงงานคนและเพิ่มประสิทธิภาพการเตรียมปัจจัยการผลิต

๓.๒) เป้าหมายเชิงคุณภาพ

(๑) สร้างระบบการผลิตผักปลอดภัยที่ได้มาตรฐาน สะอาด และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคในเขตเมือง

(๒) สร้างพื้นที่เรียนรู้เชิงรูปธรรมด้านการจัดการเกษตรในพื้นที่จำกัดและการพึ่งพาตนเองทางอาหาร

(๓) เสริมสร้างความเข้มแข็งและปฏิสัมพันธ์ของคนในชุมชนเมืองผ่านกิจกรรมการเกษตรร่วมกัน

๔) สินค้าเกษตรสำคัญ (Product Champion)

๔.๑) สินค้าเด่น : ผักสลัด และผักสวนครัวปลอดภัย

๔.๒) ลักษณะเด่นของสินค้า

(๑) เป็นผักสดปลอดภัย ไร้สารเคมีตกค้าง เพาะปลูกในระบบแปลงยกพื้น ที่ควบคุมคุณภาพดินปลูกและลดการสะสมของโรคแมลง

(๒) ตอบโจทย์กระแสสุขภาพของคนเมือง และความต้องการอาหารสดใกล้บ้าน

๔.๓) ปริมาณและศักยภาพในการผลิต

(๑) ปัจจุบันมีเกษตรกรผู้ปลูกผักสลัดจำนวน ๙ ราย พื้นที่ปลูกรวม ๐.๕ ไร่ ผลผลิตรวมประมาณ ๓๐๐ กิโลกรัม/ปี

(๒) ราคาจำหน่ายเฉลี่ย ๑๐๐ - ๑๒๐ บาท/กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย ๒๖,๐๐๐ บาท

(๓) มีศักยภาพในการขยายกำลังการผลิตผ่านการวางระบบเพาะปลูกหมุนเวียนและการใช้พื้นที่สาธารณะของหมู่บ้าน

๔.๔) ความต้องการและโอกาสทางการตลาด

๑) ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนหนาแน่นและใกล้สถานประกอบการ ทำให้มีฐานผู้บริโภคสูง ทั้งคนในหมู่บ้าน ชุมชนใกล้เคียง และกลุ่มพนักงานออฟฟิศ

๒) ผู้บริโภคในเขตเมืองยินดีจ่ายราคาพรีเมียมสำหรับสินค้าเกษตรปลอดภัยที่รู้แหล่งที่มา

๔.๕) ปัญหา/อุปสรรคและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

ปัญหา / อุปสรรค	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข / การปรับปรุง
๑. พื้นที่การผลิตมีจำกัด	สภาพแวดล้อมเป็นเขตเมืองหนาแน่นสูง ที่อยู่อาศัยและอาคารพาณิชย์	ใช้พื้นที่ส่วนกลาง/พื้นที่สาธารณะของชุมชน และส่งเสริมการทำเกษตรแนวดิ่ง และแปลงยกพื้น
๒. ดินเสื่อมโทรมและปนเปื้อน	ละอองสารเคมีจากบ้านเรือน/อุตสาหกรรม และลักษณะดินเหนียวชุดบางกอก	ตรวจวิเคราะห์ดิน ใช้วัสดุคลุมดิน ปรับปรุงดินด้วยอินทรียวัตถุ/จุลินทรีย์ และทำแปลงปลูกแบบยกพื้นใช้ดินใหม่
๓. โรค แมลงและศัตรูพืช	สภาพอากาศแปรปรวนและการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศเมือง	ใช้สารชีวภัณฑ์จากภาครัฐ ปลูกพืชยกพื้น ปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่มีความต้านทานสูง
๔. ผลผลิตขาดความต่อเนื่อง	ขาดการวางแผนการผลิตหมุนเวียนและขาดโรงเรือนที่มั่นคง	อบรมการวางผังแปลงหมุนเวียน ๓ ฤดูกาล และปรับปรุงหลังคาโรงเรือนปลูกผักให้ถาวร
๕. แรงงานภาคเกษตรน้อย/สูงวัย	โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และข้อจำกัดด้านแรงงาน	ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี/เครื่องจักรทุ่นแรง เช่น เครื่องผสมดินปลูกแบบดัดแปลง

๕) ความเชื่อมโยงกับนโยบายจังหวัด/กระทรวง/รัฐบาล

๕.๑) ระดับรัฐบาล เชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เชื่อมโยงกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร แผนย่อยเกษตรปลอดภัย และแผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร เชื่อมโยงกับนโยบายคณะรัฐมนตรี (รัฐบาลนายอนุทิน ชาญวีรกูล)

ด้านการเกษตร “เปลี่ยนผ่านจากเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม” ไปสู่ “เกษตรแม่นยำ เกษตรมั่นคง เกษตรยั่งยืน” ควบคู่กับการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทานเพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน

๕.๒) ระดับกระทรวง เชื่อมโยงกับ (ร่าง) กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน และประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคง เชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) นโยบายที่ ๑ ยกระดับการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม นโยบายที่ ๓ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และนโยบายที่ ๔ ตลาดนำการผลิต

๕.๓) ระดับภาค / กลุ่มจังหวัด / จังหวัด เชื่อมโยงกับ (ร่าง) กรอบเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคกลาง พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ แนวทางการพัฒนาที่ ๔ ยกระดับการเกษตรสู่ยุคดิจิทัล สร้างมูลค่าเพิ่ม และมีความยั่งยืนตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนากระบวนการผลิตภาคการเกษตร อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมด้วยระบบธุรกิจเกษตรอัจฉริยะ และเกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมเพื่อการแข่งขันในระดับสากลและพัฒนาเมืองควบคู่การฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล

๖) รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนผลักดันการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน เนื่องจากกิจกรรมตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านฉบับนี้ อยู่ระหว่างการนำเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณพัฒนาจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ โดยเมื่อได้รับการอนุมัติงบประมาณ จะมีเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนและผลักดันจากการขับเคลื่อนแผนฯ จำนวนทั้งสิ้น ๑๐ ราย

๒.๑.๓ บ้านบางกะสี หมู่ที่ ๗ ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

๑) สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านบางกะสี หมู่ที่ ๗ ตั้งอยู่ในตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาภาคการเกษตรและอาชีพที่เกี่ยวข้องของชุมชน โดยพิจารณาจากบริบทด้านทรัพยากร พื้นที่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม และศักยภาพของเกษตรกรในพื้นที่ ลักษณะภูมิประเทศบ้านบางกะสีเป็นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างเรียบ มีคลองธรรมชาติและคลองชลประทานไหลผ่านในทิศเหนือ - ใต้และตะวันออก - ตะวันตก เหมาะแก่การเพาะปลูก เลี้ยงปลาและเลี้ยงกุ้ง มีครัวเรือนเกษตรกร ๑๓๔ ครัวเรือน และมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรประมาณ ๘๘๓ ไร่ ในจำนวนนี้เป็นพื้นที่ด้านประมง ๗๔๘ ไร่

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้วยเครื่องมือ ๗-S McKinsey และ PESTEL พบว่า มีจุดแข็งสำคัญ ได้แก่ มีพื้นที่และฐานทรัพยากรสำหรับการเกษตร มีประสบการณ์ของเกษตรกรและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีแผนพัฒนาที่เป็นระบบ และสามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานภาครัฐและตลาดในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการได้ โดยเฉพาะทำเลที่อยู่ใกล้พื้นที่เมืองและแหล่งเศรษฐกิจ ทำให้มีโอกาสพัฒนาการตลาดและการจำหน่ายผลผลิตโดยตรงได้ และสมารถได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ทั้งด้านองค์ความรู้ เทคโนโลยี ปัจจัยการผลิต และการพัฒนาด้านการตลาด

กลไกสำคัญในการขับเคลื่อน คือ โครงการลดต้นทุนอาหารสัตว์ (แหล่งทางเลือกอาหารสำหรับปลานิล/กุ้งขาว) งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งกำหนดกิจกรรมฝึกอบรมการผลิตอาหารปลานิลแบบลดต้นทุน (แหล่งทางเลือกอาหารสำหรับปลานิล) ลดต้นทุนค่าอาหารเม็ดสำเร็จรูป ๖๐ - ๗๐% เป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ในชุมชน การใช้วัตถุดิบท้องถิ่นที่มีศักยภาพ และการนำองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการผลิตอาหารสัตว์น้ำที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับชนิดสัตว์น้ำ ช่วยลดปัญหาการเน่าเสียของน้ำจากการให้อาหารสำเร็จรูปมากเกินไป

๒) วิสัยทัศน์/พันธกิจ

๒.๑) วิสัยทัศน์ บ้านบางกะสี หมู่ที่ ๗ เป็นชุมชนเกษตรที่เข้มแข็ง มุ่งพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุนด้วยการใช้ทรัพยากรและแหล่งอาหารทางเลือกในชุมชน เพิ่มมูลค่าผลผลิต เชื่อมโยงตลาด และสร้างรายได้ที่มั่นคงแก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

๒.๒) พันธกิจ

(๑) พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยเฉพาะปลานิลและกุ้งขาว ให้มีคุณภาพ ลดความเสี่ยง และเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

(๒) ลดต้นทุนการผลิต โดยส่งเสริมการพัฒนาและใช้แหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ทางเลือกในชุมชน รวมถึงการพัฒนาสูตรอาหารที่เหมาะสมกับปลานิลและกุ้งขาว

(๓) ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิต แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ลดต้นทุน เพิ่มอำนาจต่อรอง และสร้างเครือข่ายการผลิต

(๔) นำเทคโนโลยีและองค์ความรู้มาใช้ในการเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การจัดการฟาร์ม การควบคุมต้นทุน และการติดตามผลผลิต

(๕) ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยลดการสูญเสียและส่งเสริมระบบการผลิตที่สมดุลและยั่งยืน

(๖) พัฒนาการตลาดและเพิ่มมูลค่าผลผลิต เชื่อมโยงเกษตรกรกับผู้บริโภคตลาดท้องถิ่น และช่องทางการตลาดสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มรายได้และลดการพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง

(๗) สร้างความมั่นคงทางอาชีพและรายได้ของเกษตรกร โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างเกษตรกร ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐ

๓) เป้าหมายหลัก

๓.๑) เป้าหมายเชิงปริมาณ

(๑) เกษตรกร/สมาชิกกลุ่มได้รับการพัฒนาศักยภาพจากการฝึกอบรม ๒๐ ราย

(๒) สามารถลดต้นทุนค่าอาหารปลานิลและกุ้งขาวได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ - ๑๕

(๓) พัฒนา/ทดลองสูตรอาหารทางเลือกสำหรับปลานิลและกุ้งขาว ไม่น้อยกว่า ๒ สูตร

๓.๒) เป้าหมายเชิงคุณภาพ

(๑) สามารถวางแผนการเลี้ยง การจัดการอาหาร และเลือกใช้วัตถุดิบอาหารทางเลือกได้อย่างเหมาะสมกับปลานิลและกุ้งขาว

(๒) รู้จักวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะต้นทุนด้านอาหาร และสามารถปรับวิธีการผลิตเพื่อลดค่าใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสม

(๓) มีการพึ่งพาตนเองด้านปัจจัยการผลิตมากขึ้น โดยใช้วัตถุดิบและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาพัฒนาเป็นแหล่งอาหารทางเลือก ลดการพึ่งพาอาหารสำเร็จรูปจากภายนอก

๔) สินค้าเกษตรสำคัญ (Product Champion

๔.๑) สินค้าเด่น : ปลานิล - กุ้งขาว ซึ่งเป็นสินค้าด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีศักยภาพในการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร โดยมุ่งเน้นการพัฒนาระบบการผลิตเพื่อลดต้นทุน โดยเฉพาะต้นทุนด้านอาหารสัตว์ การใช้วัตถุดิบและแหล่งอาหารทางเลือกในชุมชน การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการฟาร์ม การพัฒนาคุณภาพผลผลิตและการเชื่อมโยงตลาด เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสร้างความมั่นคงทางอาชีพให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

๔.๒) ลักษณะเด่นของสินค้า

(๑) ปลานิล เป็นปลาสดที่ผู้บริโภคนิยม มีตลาดรองรับทั้งตลาดสด ร้านอาหาร และผู้บริโภคทั่วไป เลี้ยงได้หลากหลายรูปแบบ และสามารถพัฒนาเป็นสินค้าแปรรูปได้

(๒) กุ้งขาวแวนนาไม เป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่มีความต้องการของตลาดสูง เนื้อมีคุณภาพ เป็นที่นิยมของผู้บริโภค สามารถเลี้ยงในระบบบ่อและบริหารจัดการการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ได้

๔.๓) ความต้องการและโอกาสทางการตลาด

(๑) เป็นสินค้าที่มีตลาดรองรับ โดยกุ้งขาวและปลานิลเป็นอาหารที่มีการบริโภคอย่างต่อเนื่อง

(๒) สามารถพัฒนาคุณภาพการผลิตได้ ด้วยการจัดการฟาร์ม การให้อาหาร และการควบคุมคุณภาพน้ำอย่างเหมาะสม

(๓) มีศักยภาพในการลดต้นทุน โดยเฉพาะการพัฒนาและใช้แหล่งอาหารทางเลือกสำหรับสัตว์น้ำ

(๔) สามารถรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อจัดซื้อวัตถุดิบ ผลิตอาหาร ลดต้นทุน และเพิ่มอำนาจต่อรองทางการตลาด

(๕) สามารถเพิ่มมูลค่าได้ ทั้งการคัดคุณภาพ การบรรจุ การแปรรูป และการจำหน่ายตรงถึงผู้บริโภค

(๖) เชื่อมโยงกับตลาดในพื้นที่ได้ดี เนื่องจากบ้านบางกะสีอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการมีตลาดชุมชนเมือง และร้านอาหารเป็นแหล่งบริโภคที่สำคัญ

๔.๔) ปัญหา/อุปสรรคและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

ปัญหา / อุปสรรค	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข / การปรับปรุง
๑. ต้นทุนอาหารสัตว์น้ำสูง	พึ่งพาอาหารสำเร็จรูปจากภายนอก ราคาวัตถุดิบและค่าอาหารมีความผันผวน	สำรวจวัตถุดิบในพื้นที่ พัฒนาและทดลองสูตรอาหารทางเลือกสำหรับปลานิลและกุ้งขาว และส่งเสริมการรวมกลุ่มจัดซื้อวัตถุดิบ
๒. ผลผลิตและอัตรารอดไม่สม่ำเสมอ	การจัดการอาหาร คุณภาพน้ำ และสภาพแวดล้อมของแต่ละฟาร์มแตกต่างกัน	ถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการฟาร์ม การให้อาหาร และการตรวจติดตามคุณภาพน้ำ พร้อมจัดทำฟาร์มต้นแบบ

ปัญหา / อุปสรรค	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข / การปรับปรุง
๓. เกษตรกรมีความรู้และทักษะไม่เท่าเทียมกัน	การเข้าถึงองค์ความรู้ เทคโนโลยี และการฝึกอบรมแตกต่างกัน	จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาดูงาน และพัฒนาเกษตรกรแกนนำให้เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ในชุมชน
๔. ราคาผลผลิตมีความผันผวน	ราคาขึ้นอยู่กับภาวะตลาดและอำนาจต่อรองของผู้ซื้อ	วางแผนช่วงเวลาการผลิต การรวมกลุ่ม รวบรวมผลผลิต และสร้างช่องทางจำหน่ายที่หลากหลาย
๕. พึ่งพาพ่อค้าคนกลางสูง	เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตรายย่อยและไม่มีอำนาจต่อรองด้านราคา	รวมผลผลิตเพื่อเพิ่มปริมาณต่อรอง พัฒนาตลาดตรง ตลาดชุมชน และช่องทางออนไลน์
๖. การเพิ่มมูลค่าผลผลิตยังจำกัด	จำหน่ายกุ้งและปลาส่วนใหญ่ในรูปวัตถุดิบหรือสินค้าสด	ส่งเสริมการคัดขนาด บรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และการสร้างแบรนด์สินค้าเกษตรของชุมชน

๕) ความเชื่อมโยงกับนโยบายจังหวัด/กระทรวง/รัฐบาล

๕.๑) ระดับรัฐบาล เชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เชื่อมโยงกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร แผนย่อยเกษตรปลอดภัย และแผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร เชื่อมโยงกับนโยบายคณะรัฐมนตรี (รัฐบาลนายอนุทิน ชาญวีรกูล) ด้านการเกษตร “เปลี่ยนผ่านจากเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม” ไปสู่ “เกษตรแม่นยำ เกษตรมั่นคง เกษตรยั่งยืน” ควบคู่กับการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทานเพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน

๕.๒) ระดับกระทรวง เชื่อมโยงกับ (ร่าง) กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน และประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคง เชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) นโยบายที่ ๓ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และนโยบายที่ ๔ ตลาดนำการผลิต

๕.๓) ระดับภาค / กลุ่มจังหวัด / จังหวัด เชื่อมโยงกับ (ร่าง) กรอบเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคกลาง พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ แนวทางการพัฒนาที่ ๔ ยกระดับการเกษตรสู่ยุคดิจิทัล สร้างมูลค่าเพิ่ม และมีความยั่งยืนตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนากระบวนการผลิตภาคการเกษตร อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมด้วยระบบธุรกิจเกษตรอัจฉริยะ และเกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมเพื่อการแข่งขันในระดับสากลและพัฒนาเมืองควบคู่การฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล

๖) รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนผลักดันการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน เนื่องจากกิจกรรมตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านฉบับนี้ อยู่ระหว่างการนำเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณพัฒนาจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ โดยเมื่อได้รับการอนุมัติงบประมาณจะมีเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนและผลักดันจากการขับเคลื่อนแผนฯ จำนวนทั้งสิ้น ๒๐ ราย

๒.๑.๔ บ้านเล้าหมู หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านระกาศ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

๑) สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านเล้าหมู หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านระกาศ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาภาคการเกษตรและอาชีพที่เกี่ยวข้องของชุมชน โดยพิจารณาจากบริบทด้านทรัพยากร พื้นที่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม และศักยภาพของเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งมีลักษณะสภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีคลองหลายสายในพื้นที่ของหมู่บ้าน ได้แก่ คลองเล้าหมูบน คลองเล้าหมูล่าง คลองไข่นก คลองหลุมโพรง คลองบางกง และคลองตาโฮ่ จึงมีแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับเป็นพื้นที่เกษตรกรรม เช่น การเพาะปลูก ทำสวน ทำนา เลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้ง เป็นต้น เหมาะสำหรับทำการเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำสวน และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยข้อมูลด้านการเกษตรของตำบลบ้านระกาศระบุว่ามีครัวเรือนเกษตรกร ๑๓๔ ครัวเรือน และมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรประมาณ ๘๘๓ ไร่ ในจำนวนนี้เป็นพื้นที่ด้านประมงถึง ๗๔๘ ไร่ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของภาคประมงต่อฐานอาชีพและเศรษฐกิจในพื้นที่อย่างชัดเจน

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้วยเครื่องมือ ๗-S McKinsey และ PESTEL พบว่า มีจุดแข็งสำคัญ ได้แก่ มีศักยภาพสำคัญจากความเข้มแข็งของผู้นำและชุมชน ความร่วมมือของประชาชน ประสบการณ์ด้านอาชีพ และการเชื่อมโยงกับหน่วยงานสนับสนุนภายนอก ขณะเดียวกัน ชุมชนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้และทักษะของเกษตรกร ประสบการณ์ด้านการแปรรูปสัตว์น้ำ ตลอดจนมีสูตรและรสชาติผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ ขณะเดียวกันยังมีโอกาสจากทำเลที่ตั้งซึ่งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร แหล่งชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว มีช่องทางจำหน่ายทั้งตลาดในพื้นที่และช่องทางออนไลน์ รวมถึงแนวโน้มการบริโภคสินค้าและการท่องเที่ยวเชิงพักผ่อนที่สามารถสนับสนุนการขยายตลาดสินค้าแปรรูปของชุมชนได้ อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนการพัฒนายังมีข้อจำกัดที่สำคัญ ได้แก่ การขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะเฉพาะด้านการแปรรูปสัตว์น้ำ ระบบการเตรียมวัตถุดิบที่ยังใช้แรงงานคนเป็นหลัก โดยเฉพาะขั้นตอนการแล่ปลา การลอกหนัง และการเลาะก้าง การเข้าถึงเครื่องจักรและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับระดับการผลิตของชุมชน ตลอดจนข้อจำกัดด้านความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตอาหารและการขอรับรองมาตรฐานสินค้า

ดังนั้น แผนจึงกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และเพิ่มมูลค่าสินค้า นำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและการตลาด รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางอาชีพและการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน

กลไกสำคัญในการขับเคลื่อน คือ โครงการยกระดับพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าแปรรูปจากปลานิลให้ได้มาตรฐานสร้างมูลค่าเพิ่ม งบประมาณ ๒๒๙,๖๐๐ บาท ซึ่งกำหนดกิจกรรมให้ดำเนินการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปประมงให้เป็นที่ต้องการของตลาดและได้รับมาตรฐาน โครงการดังกล่าวมุ่งเน้นการพัฒนาความรู้และทักษะของเกษตรกรและประชาชนในชุมชนด้านการแปรรูปปลานิล การพัฒนาสูตรผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และมาตรฐานสินค้า รวมถึงการส่งเสริมการตลาดและการสร้างช่องทางจำหน่าย ซึ่งจะช่วยลดการจำหน่ายผลผลิตในรูปแบบวัตถุดิบ เพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า สร้างรายได้และอาชีพเสริมแก่คนในชุมชน

๒) วิสัยทัศน์ / พันธกิจ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านฉบับนี้จะไม่ได้กำหนดข้อความ “วิสัยทัศน์” และ “พันธกิจ” ไว้เป็นหัวข้อโดยตรง แต่เมื่อสังเคราะห์จากเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และโครงการสำคัญของแผน สามารถสรุปสาระเชิงวิสัยทัศน์และพันธกิจเพื่อใช้ประกอบรายงานได้ ดังนี้

๒.๑) วิสัยทัศน์

ชุมชนบ้านเล้าหมู มีศักยภาพด้านการประมงและการแปรรูปสัตว์น้ำ สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ ได้มาตรฐาน ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เชื่อมโยงตลาด และสร้างรายได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

๒.๒) พันธกิจ

(๑) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและประชาชนในชุมชน ให้มีความรู้ ทักษะ และสามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

(๒) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยเฉพาะการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลานิลให้มีความปลอดภัย สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค และตอบสนองความต้องการของตลาด

(๓) เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ผ่านการแปรรูป การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การสร้างตราสินค้า และการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์

(๔) ส่งเสริมการลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ทางการเกษตร เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่เกษตรกรและครัวเรือนในชุมชน

(๕) พัฒนาระบบการตลาดและช่องทางการจำหน่ายสินค้า ทั้งตลาดในชุมชน ตลาดภายนอก และช่องทางออนไลน์ เพื่อขยายโอกาสทางการค้าและเข้าถึงผู้บริโภคได้มากขึ้น

(๖) อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการจัดการน้ำ ดิน สิ่งแวดล้อม และการลดผลกระทบจากการทำการเกษตร

(๗) เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วม โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร การทำงานร่วมกัน และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคีเครือข่าย

๓) เป้าหมายหลัก

๓.๑) เป้าหมายเชิงปริมาณ

(๑) เกษตรกร/สมาชิกกลุ่มได้รับการพัฒนาศักยภาพ อย่างน้อย ๒๐ ราย

(๒) พัฒนาแบบผลิตภัณฑ์แปรรูปประมงที่เป็นที่ต้องการของตลาดเพิ่มขึ้น ๒ ผลิตภัณฑ์

๓.๒) เป้าหมายเชิงคุณภาพ

(๑) ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลานิล มีความสะอาด ปลอดภัย และสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค

(๒) กลุ่มเกษตรกรและชุมชนมีความเข้มแข็ง มีการรวมกลุ่ม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รวมทั้งสามารถบริหารจัดการกิจกรรมด้านการเกษตรร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) มีระบบการตลาดและช่องทางจำหน่ายที่หลากหลาย สามารถเชื่อมโยงสินค้าของชุมชนกับตลาดทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ รวมถึงการใช้ช่องทางออนไลน์เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาด

๔) สินค้าเกษตรสำคัญ (Product Champion)

๔.๑) สินค้าเด่น : ปลานิล กุ้งขาว ปลานิลแดดเดียว และน้ำพริกปลานิล

๔.๒) ลักษณะเด่นของสินค้า

(๑) ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นที่มีรสชาติและอัตลักษณ์เฉพาะตัว

(๒) เนื้อปลามีรสชาติกลมกล่อม เนื้อแน่น เหมาะสำหรับนำไปทอดหรือประกอบอาหาร

(๓) มีรสชาติที่เผ็ด กลมกล่อม หรือสูตรเฉพาะของชุมชน ตลอดจนยกระดับกระบวนการผลิต บรรจุภัณฑ์ และมาตรฐานสินค้า เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคและเพิ่มโอกาสทางการตลาด อันนำไปสู่การสร้างรายได้และความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของชุมชน

๔.๓) ความต้องการและโอกาสทางการตลาด

(๑) ทำเลที่ตั้งได้เปรียบ เนื่องจากตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร และแหล่งท่องเที่ยวเชิงพักผ่อน (ลานกางเต็นท์/บ่อตกปลา) ทำให้มีฐานลูกค้าที่มีกำลังซื้อ

(๒) มีช่องทางการตลาดหลากหลาย ทั้งตลาดนัดในพื้นที่ และแพลตฟอร์มตลาดออนไลน์/โซเชียลมีเดียที่สามารถจำหน่ายในวงกว้างมากขึ้น

๔.๔) ปัญหา/อุปสรรคและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

ปัญหา / อุปสรรค	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข / การปรับปรุง
๑. ผลิตภัณฑ์ยังขาดมาตรฐานและรูปแบบการผลิตที่เป็นระบบ	กระบวนการผลิตของสมาชิกกลุ่มมีความแตกต่างกัน และยังขาดความรู้ด้านมาตรฐานอาหารและสุขอนามัย	• จัดอบรมและศึกษาดูงานด้านการผลิตอาหารปลอดภัย • จัดทำขั้นตอนการผลิตที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน • ส่งเสริมการขอรับรองมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
๒. ต้นทุนการผลิตและบรรจุภัณฑ์มีแนวโน้มสูงขึ้น	ราคาวัตถุดิบ เครื่องปรุง น้ำมัน และวัสดุบรรจุภัณฑ์มีความผันผวน	• จัดซื้อวัตถุดิบและบรรจุภัณฑ์ร่วมกันในรูปแบบกลุ่ม • วางแผนการผลิต และจัดทำบัญชีต้นทุนเพื่อควบคุมค่าใช้จ่าย
๓. ช่องทางการตลาดยังมีจำกัด	เน้นการจำหน่ายภายในชุมชนหรือกลุ่มลูกค้าเดิม และยังใช้ช่องทางออนไลน์ไม่เต็มศักยภาพ	• เพิ่มช่องทางจำหน่ายผ่านตลาดชุมชน ร้านค้า งานแสดงสินค้า และแพลตฟอร์มออนไลน์ พร้อมส่งเสริมทักษะการตลาดดิจิทัล
๔. ผลิตภัณฑ์ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน	กลุ่มยังขาดความรู้และความพร้อมด้านข้อกำหนดและการจัดทำเอกสาร	• ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คำแนะนำ • อบรมด้านสุขลักษณะและมาตรฐานอาหาร และเตรียมความพร้อมเพื่อขอรับรองมาตรฐาน

๕) ความเชื่อมโยงกับนโยบายจังหวัด/กระทรวง/รัฐบาล

๕.๑) ระดับรัฐบาล เชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เชื่อมโยงกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร แผนย่อยเกษตรปลอดภัย และแผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร เชื่อมโยงกับนโยบายคณะรัฐมนตรี (รัฐบาลนายอนุทิน ชาญวีรกูล) ด้านการเกษตร “เปลี่ยนผ่านจากเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม” ไปสู่ “เกษตรแม่นยำ เกษตรมั่นคง เกษตรยั่งยืน” ควบคู่กับการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทานเพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน

๕.๒) ระดับกระทรวง เชื่อมโยงกับ (ร่าง) กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และ

ผู้ประกอบธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน และประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยการแปรรูปและการตลาด เชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) นโยบายที่ ๑ ยกระดับการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม นโยบายที่ ๓ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และนโยบายที่ ๔ ตลาดนำการผลิต

๕.๓) ระดับภาค / กลุ่มจังหวัด / จังหวัด เชื่อมโยงกับ (ร่าง) กรอบเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคกลาง พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ยกระดับสู่การเป็นฐานอุตสาหกรรมอัจฉริยะ มูลค่าสูง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และแนวทางการพัฒนาที่ ๔ ยกระดับการเกษตรสู่ยุคดิจิทัล สร้างมูลค่าเพิ่ม และมีความยั่งยืนตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนากระบวนการผลิตภาคการเกษตร อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมด้วยระบบธุรกิจเกษตรอัจฉริยะ และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมเพื่อการแข่งขันในระดับสากลและพัฒนาเมืองควบคู่การฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล

๖) รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนผลักดันการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน เนื่องจากกิจกรรมตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านฉบับนี้ อยู่ระหว่างการนำเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณพัฒนาจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ โดยเมื่อได้รับการอนุมัติงบประมาณจะมีเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนและผลักดันจากการขับเคลื่อนแผนฯ จำนวนทั้งสิ้น ๒๕ ราย

๒.๑.๕ บ้านคลองตาปู หมู่ที่ ๘ ตำบลศีรษะจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

๑) สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านคลองตาปู หมู่ที่ ๘ ตำบลศีรษะจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบกำหนดทิศทางและแนวทางพัฒนาภาคการเกษตรของชุมชน โดยพิจารณาจากทรัพยากรธรรมชาติ สภาพพื้นที่ เศรษฐกิจ สังคม ศักยภาพของเกษตรกร ตลอดจนปัญหาและความต้องการของคนในพื้นที่ เพื่อให้การพัฒนาการเกษตรมีความสอดคล้องกับบริบทของชุมชนและสามารถสร้างรายได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน สำหรับบ้านคลองตาปูมีลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่มีภูเขา ไม่มีป่าไม้ มีลำคลองธรรมชาติไหลผ่านหลายสาย เช่น คลองจรเข้ใหญ่ คลองตาปู คลองบางน้ำขาว คลองบางฝาง คลองตาจี่ คลองตาห่วง และคลองฝาง ซึ่งเป็นแหล่งน้ำสำคัญสำหรับภาคการเกษตร ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นชุดดินบางกอก มีเนื้อดินเหนียว จึงมีความเหมาะสมต่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปัจจุบันหมู่บ้านมีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๙๙ ครัวเรือน มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรรวมประมาณ ๙๓๙ ไร่ โดยเป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจำนวน ๖๙๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๔๘ ของพื้นที่เกษตรทั้งหมด สะท้อนให้เห็นว่าการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยเฉพาะปลานิล เป็นกิจกรรมทางการเกษตรที่สำคัญของชุมชน

จากการวิเคราะห์ศักยภาพและสภาพแวดล้อมด้วยเครื่องมือ ๗-S McKinsey และ PESTEL พบว่า บ้านคลองตาปูมีจุดแข็งสำคัญ ได้แก่ เกษตรกรมีความรู้ ประสบการณ์และความชำนาญในการเพาะเลี้ยงปลานิล มีปราชญ์ชาวบ้านที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร ขณะเดียวกันผู้นำชุมชนและคณะกรรมการหมู่บ้านมีความเข้มแข็ง สามารถประสานงาน สร้างการมีส่วนร่วม และสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรในระดับชุมชนได้ นอกจากนี้บ้านคลองตาปูยังมีศักยภาพด้านการตลาดจากทำเลที่ตั้ง เนื่องจากอยู่ใกล้พื้นที่อุตสาหกรรม แหล่งชุมชน และกรุงเทพมหานคร ทำให้สามารถเข้าถึงผู้บริโภค ตลาดชุมชน ตลาดสด ร้านอาหาร สถานประกอบการต่าง ๆ ได้สะดวก อีกทั้งแนวโน้มของผู้บริโภคที่ให้

ความสำคัญกับสุขภาพและการบริโภคอาหารที่มีคุณภาพ ส่งผลให้สินค้าสัตว์น้ำ โดยเฉพาะปลานิล ซึ่งเป็นแหล่งโปรตีนที่มีคุณค่าทางโภชนาการ มีโอกาสขยายตลาดและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิตของชุมชนได้

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบ้านคลองตาปูยังมีข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่ ต้นทุนการผลิต ประสิทธิภาพการผลิต ความผันผวนของราคา และอำนาจต่อรองทางการตลาด ทำให้เกษตรกรต้องเผชิญกับต้นทุนปัจจัยการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น อาทิ ค่าพันธุ์ปลา ค่าอาหารปลา ค่าแรงงาน และค่าเชื้อเพลิง ขณะที่ราคาปลานิลมีความผันผวนและไม่สามารถคาดการณ์ได้อย่างแน่นอน อีกทั้งการพึ่งพาพ่อค้าคนกลางในการจำหน่ายผลผลิตทำให้เกษตรกรมีอำนาจต่อรองด้านราคาค่อนข้างจำกัด ส่งผลให้รายได้จากการประกอบอาชีพไม่แน่นอน ด้านสภาพแวดล้อม การขยายตัวของเมืองและภาคอุตสาหกรรมโดยรอบส่งผลกระทบต่อพื้นที่และคุณภาพทรัพยากรที่ใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยเฉพาะปัญหาคุณภาพน้ำและมลพิษ ซึ่งเป็นการเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคในสัตว์น้ำและอัตราการรอดของปลา ประกอบกับมีเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลจำนวนมาก ทำให้เกิดการแข่งขันด้านปริมาณผลผลิตและการจำหน่าย ส่งผลให้เกษตรกรต้องเผชิญกับความเสี่ยงด้านรายได้และความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

ดังนั้น แผนจึงกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตร ภายใต้แนวคิด “ยกระดับการเลี้ยงปลานิล ลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพ สร้างรายได้อย่างยั่งยืน” โดยเน้นพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างเป็นระบบตั้งแต่ คน ความรู้ เทคโนโลยี การผลิต ต้นทุน สิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกษตรกรสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ลดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพ แนวทางสำคัญคือ การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ ด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงานจากกลุ่มหรือฟาร์มต้นแบบ เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและสามารถนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการฟาร์มของตนเองได้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมการเลี้ยงปลาเบญจพรรณร่วมกับการเลี้ยงปลานิล เพื่อเพิ่มความหลากหลายของผลผลิต เพิ่มโอกาสสร้างรายได้ และกระจายความเสี่ยงจากการพึ่งพาปลานิลเพียงชนิดเดียว ด้านการลดต้นทุน ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตอาหารปลาอัดเม็ดใช้เอง โดยประยุกต์ใช้วัตถุดิบที่เหมาะสมและหาได้ในพื้นที่ เพื่อลดการพึ่งพาอาหารสำเร็จรูปจากภายนอก รวมทั้งสนับสนุนการนำเทคโนโลยีและพลังงานทางเลือก เช่น เครื่องอัดเม็ดอาหารปลาระบบพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Cell) มาใช้ในกระบวนการผลิต เนื่องจากสามารถควบคุมคุณภาพวัตถุดิบและสัดส่วนโภชนาการได้อย่างเหมาะสม ลดการสูญเสียอาหารในน้ำ ลดต้นทุนด้านพลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการฟาร์มในระยะยาว สำหรับด้านคุณภาพการผลิตและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการคุณภาพน้ำและพื้นบ่อ โดยส่งเสริมการใช้จุลินทรีย์ที่เหมาะสมในการปรับสภาพน้ำและบำบัดพื้นบ่อ ลดการสะสมของเสียและปัจจัยที่ก่อให้เกิดโรค ตลอดจนประยุกต์ใช้จุลินทรีย์เป็นอาหารเสริมสำหรับปลานิลตามความเหมาะสม เพื่อสร้างระบบการเพาะเลี้ยงที่มีประสิทธิภาพ ลดความสูญเสีย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กลไกขับเคลื่อนทิศทางการพัฒนาดังกล่าว คือ

๑. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกร ผู้เลี้ยงปลานิลให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างรายได้อย่างยั่งยืน” งบประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ บาท

๒. โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้จุลินทรีย์สำหรับเพาะเลี้ยงปลานิล งบประมาณ ๓๕,๐๐๐ บาท

๓. โครงการเพื่อช่วยเหลือสินค้าเกษตร ผ่านกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) กรณีราคาปลานิลตกต่ำ โดยสนับสนุนค่าชดเชยส่วนต่างราคาปลานิลให้เกษตรกร ทั้งนี้อัตราค่าชดเชยเป็นไปตามที่โครงการกำหนด

ซึ่งออกแบบโดยต่อยอดจากทุนและศักยภาพเดิมของชุมชน ควบคู่กับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ มีเป้าหมายสำคัญในการมุ่งแก้ไขปัญหาของเกษตรกร ทั้งด้านต้นทุน การเพิ่มรายได้ การใช้เทคโนโลยี และการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ที่มั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และนำไปสู่การพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของบ้านคลองตาปูให้มีคุณภาพ แข่งขันได้ และเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว

๒) วิสัยทัศน์ / พันธกิจ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านฉบับนี้จะไม่ได้กำหนดข้อความ “วิสัยทัศน์” และ “พันธกิจ” ไว้เป็นหัวข้อโดยตรง แต่เมื่อสังเคราะห์จากเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และโครงการสำคัญของแผน สามารถสรุปสาระเชิงวิสัยทัศน์และพันธกิจเพื่อใช้ประกอบรายงานได้ ดังนี้

๒.๑) วิสัยทัศน์

“บ้านคลองตาปูเป็นชุมชนเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำคุณภาพ เกษตรกรเข้มแข็ง ลดต้นทุนด้วยความรู้และเทคโนโลยี สร้างรายได้มั่นคง พึ่งพาตนเองได้ และเติบโตอย่างยั่งยืน”

๒.๒) พันธกิจ

(๑) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การบริหารจัดการฟาร์ม และการวางแผนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) ยกระดับการผลิตและคุณภาพสัตว์น้ำด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และการจัดการฟาร์มที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

(๓) ลดต้นทุนการผลิตและส่งเสริมการพึ่งพาตนเอง ด้วยการผลิตอาหารปลาใช้เอง ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และประยุกต์ใช้พลังงานทางเลือก

(๔) ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำที่หลากหลาย เพื่อกระจายความเสี่ยงและสร้างรายได้ที่มั่นคง

(๕) ส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล เพื่อให้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของบ้านคลองตาปูเติบโตอย่างยั่งยืน

(๖) บูรณาการความร่วมมือระหว่างเกษตรกร ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนการพัฒนากลุ่มอย่างต่อเนื่อง

๓) เป้าหมายหลัก

๓.๑) เป้าหมายเชิงปริมาณ

ด้านที่ ๑ การเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณและการผลิตอาหารปลาอัดเม็ด ของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล จำนวน ๓๐ ราย ในพื้นที่ตำบลศีรษะจระเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง

(๑) เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณ ด้านโภชนาการสัตว์น้ำ และการผลิตอาหารปลาอัดเม็ด

(๒) เกษตรกรผู้เข้ารับการอบรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ สามารถเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณและผลิตอาหารปลาอัดเม็ดไว้ใช้ได้ด้วยตนเอง

(๓) เกษตรกรผู้เข้ารับการอบรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ สามารถลดต้นทุนการผลิตด้านอาหารปลาได้

ด้านที่ ๒ การผลิตและใช้จุลินทรีย์เพื่อการเพาะเลี้ยงปลานิล ของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล จำนวน ๔๐ ราย ในพื้นที่อำเภอบางเสาธง

(๑) เกษตรกรได้รับการอบรมและถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตและการใช้จุลินทรีย์สำหรับการเพาะเลี้ยงปลานิล

(๒) เกษตรกรผู้เข้ารับการอบรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ สามารถผลิตและใช้จุลินทรีย์สำหรับการเพาะเลี้ยงปลานิลได้ด้วยตนเอง

(๓) เกษตรกรผู้เข้ารับการอบรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ สามารถลดต้นทุนการผลิตด้านอาหารเสริมสำหรับปลานิลได้

(๔) บ่อเลี้ยงปลาของเกษตรกรผู้เข้ารับการอบรม ไม่น้อยกว่า ๕ บ่อ มีคุณภาพน้ำเหมาะสมตามเกณฑ์การเพาะเลี้ยง และไม่พบการเกิดโรค

๓.๒) เป้าหมายเชิงคุณภาพ

(๑) เกษตรกรมีองค์ความรู้และทักษะในการเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณและการผลิตอาหารปลาอัดเม็ด สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในฟาร์มของตนเองได้อย่างเหมาะสม ลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอก และสามารถบริหารจัดการต้นทุนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) เกษตรกรสามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการผลิต ทั้งการผลิตอาหารปลาอัดเม็ดและการใช้จุลินทรีย์ในการจัดการคุณภาพน้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงปลา ลดต้นทุน และส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๓) เกษตรกรสามารถลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ จากการลดค่าใช้จ่ายด้านอาหารปลา การผลิตปัจจัยการผลิตบางส่วนไว้ใช้เอง และการเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณเพื่อกระจายความเสี่ยงและเพิ่มช่องทางรายได้

(๔) เกษตรกรสามารถบริหารจัดการคุณภาพน้ำและสุขภาพสัตว์น้ำได้อย่างเหมาะสม โดยสามารถผลิตและใช้จุลินทรีย์เพื่อปรับสภาพน้ำ บำบัดพื้นบ่อ ลดการก่อโรค และสนับสนุนการเจริญเติบโตของปลานิล

(๕) เกษตรกรสามารถบูรณาการความรู้จากการอบรมและศึกษาดูงาน รวมทั้งนำแนวคิดและวิธีการจากพื้นที่ต้นแบบมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และระบบการเลี้ยงของตนเอง

(๖) เกิดการพัฒนาระบบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีความยั่งยืน โดยคำนึงถึงการลดต้นทุน การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การดูแลคุณภาพน้ำและสิ่งแวดล้อม และการพึ่งพาตนเองของเกษตรกร

(๗) ชุมชนมีความมั่นคงทางอาหารด้านประมงเพิ่มขึ้น จากการมีระบบการผลิตปลาที่มีประสิทธิภาพ มีผลผลิตเพียงพอ และสามารถสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่กำหนดไว้ว่าโครงการจะช่วยเพิ่มความมั่นคงทางอาหารด้านประมงของหมู่บ้านและจังหวัดสมุทรปราการ

๔) สินค้าเกษตรสำคัญ (Product Champion)

๔.๑) สินค้าเด่น ได้แก่ ปลานิลสด

๔.๒) ลักษณะเด่นของสินค้า

(๑) ปลานิลสดคุณภาพ ปลอดภัย ผลิตโดยเกษตรกรในพื้นที่ซึ่งมีทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยให้ความสำคัญกับการจัดการกระบวนการผลิตอย่างเหมาะสม ด้วยการผลิตอาหารปลาอัดเม็ดใช้เองจากวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น รำข้าว กากถั่วเหลือง และปลาป่น ทำให้สามารถควบคุมคุณภาพอาหารปลาได้ รวมทั้งประยุกต์ใช้จุลินทรีย์ในการจัดการและปรับปรุงคุณภาพน้ำภายใน

บ่อเลี้ยง เพื่อส่งเสริมสุขภาพและลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคในสัตว์น้ำ อันนำไปสู่การผลิตปลานิลที่มีคุณภาพ สะอาด ปลอดภัย และสามารถสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค

(๒) เป็นผลผลิตที่ตอบโจทย์ผู้บริโภคยุคใหม่ เนื่องจากผู้บริโภคยุคใหม่ให้ความสำคัญกับสุขภาพและความปลอดภัยของอาหารมากขึ้น โดยปลานิลเป็นแหล่งโปรตีนที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ไขมันต่ำ และมีราคาที่ผู้บริโภคทั่วไปเข้าถึงได้ อีกทั้งสามารถนำไปประกอบอาหารได้หลากหลาย

๔.๓) ความต้องการและโอกาสทางการตลาด

(๑) พื้นที่หมู่บ้านตั้งอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ มีทำเลใกล้กรุงเทพมหานครและเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจและชุมชนเมือง ทำให้สามารถเข้าถึงตลาดผู้บริโภคได้สะดวก ประกอบกับบริเวณโดยรอบมีชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม ร้านอาหาร ตลาดสด และสถานประกอบการจำนวนมาก จึงมีโอกาสจำหน่ายปลานิลได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปแบบการบริโภคภายในครัวเรือนและการนำไปประกอบอาหารเชิงพาณิชย์

(๒) มีตลาดเดิมรองรับและมีช่องทางจำหน่ายที่ชัดเจน เนื่องจากเกษตรกรมีตลาดรองรับผลผลิตอยู่แล้ว โดยมีพ่อค้าคนกลางเข้ามารับซื้อผลผลิตถึงพื้นที่ ทำให้สามารถระบายผลผลิตได้สะดวกและลดภาระด้านการขนส่ง

๔.๔) ปัญหา/อุปสรรคและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

ปัญหา/อุปสรรค	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข/การปรับปรุง
๑. ราคาปลานิลตกต่ำ และไม่สามารถกำหนดราคาได้	ราคาปลานิลผันผวนตามภาวะเศรษฐกิจโลกและสถานการณ์การส่งออก ขณะที่พ่อค้าคนกลางมีบทบาทสำคัญในการกำหนดราคาและจำกัดปริมาณการรับซื้อ ประกอบกับในพื้นที่มีเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลหลายราย ทำให้เกิดการแข่งขันด้านปริมาณและส่วนแบ่งทางการตลาด ส่งผลให้เกษตรกรมีอำนาจต่อรองด้านราคาต่ำ	• จัดทำข้อมูลต้นทุนและราคาผลผลิต เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการผลิตและการเจรจาต่อรอง • เพิ่มช่องทางการตลาด ทั้งตลาดชุมชน ตลาดผู้บริโภคโดยตรง และตลาดจังหวัดใกล้เคียง • เลี้ยงปลาเบญจพรรณ เช่น ปลาตะเพียน ปลายี่สก ควบคู่กับปลานิล เพื่อกระจายความเสี่ยงด้านราคาและเพิ่มแหล่งรายได้ • ช่วงที่ราคาปลานิลตกต่ำ ควรมีมาตรการช่วยเหลือจากภาครัฐ เช่น การชดเชยส่วนต่างราคาตามหลักเกณฑ์ของโครงการ คชก.
๒. ต้นทุนการผลิตสูง	ต้นทุนสำคัญ ได้แก่ ค่าพันธุ์ปลา ค่าอาหารปลา ค่าจ้างแรงงาน และค่าน้ำมันเชื้อเพลิง มีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตสวนทางกับราคาผลผลิต ส่งผลโดยตรงต่อรายได้ของเกษตรกร	• ส่งเสริมการผลิตอาหารปลาใช้เอง โดยใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นหรือเศษวัสดุทางการเกษตร • ขอรับการสนับสนุนเครื่องอัดเม็ดอาหารสัตว์ระดับชุมชน โดยใช้พลังงานทางเลือกจากโซลาร์เซลล์ เพื่อลดค่าไฟฟ้าและพลังงาน จากภาครัฐและเอกชน • ถ่ายทอดความรู้โภชนาการสัตว์น้ำ เพื่อกำหนดสูตรอาหารที่เหมาะสมกับช่วงวัยของปลา ส่งเสริมการผลิตและใช้จุลินทรีย์หรืออาหารเสริมที่ผลิตได้เอง เพื่อลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอก • รวมกลุ่มจัดซื้อพันธุ์ปลา อาหาร ปัจจัยการผลิต เพื่อให้เกิดการประหยัดจากการซื้อในปริมาณมาก

ปัญหา/อุปสรรค	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข/การปรับปรุง
๓. คุณภาพน้ำและความเสี่ยงต่อการเกิดโรค	พื้นที่มีลำคลองธรรมชาติหลายสาย ซึ่งเป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร แต่การขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม ส่งผลต่อคุณภาพน้ำ โดยเฉพาะกรณีน้ำเสียจากภาคอุตสาหกรรม ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคและการตายของปลานิลสูงขึ้น	• ถ่ายทอดความรู้เรื่องการปรับสภาพน้ำ การจัดการพื้นบ่อ และการควบคุมคุณภาพน้ำ • ส่งเสริมการผลิตและใช้จุลินทรีย์ที่เหมาะสมในการปรับสภาพน้ำและพื้นบ่อ • ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อพบปัญหามลพิษทางน้ำ • ส่งเสริมการจัดการฟาร์มตามหลักความปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๔. เกษตรกรสูงวัยและขาดผู้สืบทอดอาชีพ	เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าสู่วัยสูงอายุ ขณะที่ทายาทหรือคนรุ่นใหม่สนใจประกอบอาชีพเกษตรกรรมน้อยลง และหันไปประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่	• ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ ให้เข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการฟาร์ม • ถ่ายทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เกี่ยวกับปลานิล สู่คนรุ่นใหม่ • พัฒนาการเลี้ยงให้เป็นอาชีพที่สร้างรายได้อย่างชัดเจน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการสืบทอดอาชีพ
๕. ขาดองค์ความรู้บางด้าน เช่น การจัดการคุณภาพน้ำและการเลี้ยงแบบผสมผสาน	แม้เกษตรกรมีประสบการณ์ความชำนาญในการเลี้ยงปลานิล และมีปราชญ์ชาวบ้านในพื้นที่ แต่ยังขาดองค์ความรู้เรื่อง การปรับสภาพน้ำและการเพาะเลี้ยงปลาเบญจพรรณ	• จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาดูงาน การทดลองในฟาร์มจริง โดยเน้นเรื่องการจัดการน้ำ การผลิตอาหารปลา การเลี้ยงปลาเบญจพรรณ การบันทึกต้นทุนและผลตอบแทน
๖. ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการขยายตัวของเมือง	พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม เมื่อฝนตกหนักต่อเนื่องอาจเกิดน้ำท่วมขัง ขณะเดียวกันการขยายตัวของชุมชนเมืองและภาคอุตสาหกรรมทำให้พื้นที่เกษตรกรรมลดลง และการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิส่งผลต่อคุณภาพการเลี้ยงปลานิล	• จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงฟาร์ม เช่น การเตรียมบ่อ การระบายและสำรองน้ำ การเฝ้าระวังอุณหภูมิและคุณภาพน้ำ รวมทั้งวางแผนรอบการเลี้ยงให้เหมาะสมกับฤดูกาล เพื่อลดความเสียหายจากภัยธรรมชาติและสภาพอากาศที่แปรปรวน

๕) ความเชื่อมโยงกับนโยบายจังหวัด/กระทรวง/รัฐบาล

๕.๑) ระดับรัฐบาล เชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เชื่อมโยงกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร แผนย่อยเกษตรปลอดภัย และแผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร เชื่อมโยงกับนโยบายคณะรัฐมนตรี (รัฐบาลนายอนุทิน ชาญวีรกูล) ด้านการเกษตร “เปลี่ยนผ่านจากเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม” ไปสู่ “เกษตรแม่นยำ เกษตรมั่นคง เกษตรยั่งยืน” ควบคู่กับการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทานเพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน

๕.๒) ระดับกระทรวง เชื่อมโยงกับ (ร่าง) กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน และประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน เชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุริยะ

จึงรุ่งเรืองกิจ) นโยบายที่ ๑ ยกระดับการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม นโยบายที่ ๓ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และนโยบายที่ ๔ ตลาดนำการผลิต

๕.๓) ระดับภาค / กลุ่มจังหวัด / จังหวัด เชื่อมโยงกับ (ร่าง) กรอบเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคกลาง พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ยกระดับสู่การเป็นฐานอุตสาหกรรมอัจฉริยะ มูลค่าสูง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และแนวทางการพัฒนาที่ ๔ ยกระดับการเกษตรสู่ยุคดิจิทัล สร้างมูลค่าเพิ่ม และมีความยั่งยืนตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนากระบวนการผลิตภาคการเกษตร อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมด้วยระบบธุรกิจเกษตรอัจฉริยะ และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมเพื่อการแข่งขันในระดับสากลและพัฒนาเมืองควบคู่การฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล

๖) รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนผลักดันการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน เนื่องจากกิจกรรมตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านฉบับนี้ อยู่ระหว่างการนำเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณพัฒนาจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ โดยเมื่อได้รับการอนุมัติงบประมาณจะมีเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนและผลักดันจากการขับเคลื่อนแผนฯ จำนวนทั้งสิ้น ๗๐ ราย

๒.๑.๖ บ้านบางกะเจ้า หมู่ที่ ๑ ตำบลบางกะเจ้า อำเภอพระประแดงจังหวัดสมุทรปราการ

๑) สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านบางกะเจ้า หมู่ที่ ๑ ตำบลบางกะเจ้า อำเภอพระประแดงจังหวัดสมุทรปราการ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบกำหนดทิศทางและแนวทางพัฒนาภาคการเกษตรของชุมชน โดยพิจารณาจากทรัพยากรธรรมชาติ สภาพพื้นที่ เศรษฐกิจ สังคม ศักยภาพของเกษตรกร ตลอดจนปัญหาอุปสรรค และความต้องการของคนในพื้นที่ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากศักยภาพที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสม พร้อมสร้างมูลค่าเพิ่มและรายได้ให้แก่เกษตรกรอย่างมั่นคงและยั่งยืน สำหรับบ้านบางกะเจ้าเป็นพื้นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำเจ้าพระยาเชื่อมต่อกับปากแม่น้ำ และเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำตามธรรมชาติที่มีลักษณะ ๓ น้ำ ได้แก่ น้ำจืด น้ำเค็ม และน้ำกร่อย ส่งผลให้พื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์จากการสะสมของตะกอนและมีระบบนิเวศที่หลากหลายประกอบกับมีแหล่งน้ำธรรมชาติ ทั้งแม่น้ำเจ้าพระยาและลำคลองที่เชื่อมต่อกัน โดยเฉพาะคลองบางน้ำผึ้ง ซึ่งเอื้อต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นชุดดินสมุทรสงคราม มีลักษณะเป็นดินเหนียว เหมาะสำหรับการปลูกไม้ผล พืชผัก และไม้ประดับ จึงเกิดรูปแบบการทำเกษตรแบบผสมผสานและการปลูกพืชหลากหลายชนิด เช่น มะม่วง ฝรั่ง ส้มโอ พุทรา หมากผู้หมากเมีย โกสน และหมากแดง ปัจจุบันบ้านบางกะเจ้ามีครัวเรือนเกษตรกร ๑๔๗ ครัวเรือน พื้นที่ใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรประมาณ ๑๒๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น ๗๗ ไร่ และพื้นที่ปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ดอก ๔๗ ไร่ สินค้าเกษตรอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นที่สำคัญได้แก่ พิลังกาสาและกล้วยน้ำหว้า นอกจากนี้ ยังมีพืชอัตลักษณ์ที่มีศักยภาพในการนำมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ได้แก่ ฟักข้าว ละมุดสีดา ชมพู่ กล้วยน้ำว้ามะลิอ่อง และมะพร้าว สะท้อนให้เห็นว่าชุมชนมีฐานการผลิตทางการเกษตรที่มีความหลากหลายและมีวัตถุดิบที่สามารถนำมาเพิ่มมูลค่าได้

จากการวิเคราะห์ศักยภาพและสภาพแวดล้อมด้วยเครื่องมือ ๗-S McKinsey และ PESTEL พบว่า บ้านบางกะเจ้ามีจุดแข็งจากการมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพตามวิถีชุมชนบางกะเจ้าที่มีความเข้มแข็ง มีการบริหารจัดการ การประชุม การจัดทำบัญชี และการสื่อสารผ่าน Line Application อย่างเป็นระบบ ประกอบกับคุ้งบางกะเจ้าอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร จึงมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

และสุขภาพ และมีตลาดน้ำบางน้ำผึ้งเป็นทั้งแหล่งท่องเที่ยวและช่องทางจำหน่ายสินค้า จึงมีโอกาสเชื่อมโยงการเกษตร การแปรรูป การท่องเที่ยว และการตลาดเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและสร้างรายได้ให้กับชุมชน อย่างไรก็ตาม ชุมชนยังมีข้อจำกัดด้านแรงงานจากการเข้าสู่วัยสูงอายุและการลดลงของคนรุ่นใหม่ที่สนใจประกอบอาชีพเกษตรกรรม รวมทั้งขาดองค์ความรู้และทักษะด้านการแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การควบคุมคุณภาพ การตลาดดิจิทัล และการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะพิลังกาสาซึ่งอยู่ในกลุ่มพืชสมุนไพร ทำให้การแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการดำเนินการด้านมาตรฐานและการขึ้นทะเบียนที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดและข้อกำหนดเฉพาะที่ชุมชนยังขาดความรู้และประสบการณ์ นอกจากนี้ สภาพพื้นที่ราบลุ่มบริเวณปากแม่น้ำยังมีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ และการประสบปัญหาดินเค็มหรือน้ำเค็มรุกล้ำในบางช่วง จึงจำเป็นต้องบริหารจัดการดินและน้ำควบคู่กับการพัฒนาระบบการผลิต

ดังนั้น แผนจึงกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนที่มุ่ง “พัฒนาและแปรรูปพืชอัตลักษณ์คุ้งบางกะเจ้าสู่ผลิตภัณฑ์เกษตรมูลค่าสูง ด้วยองค์ความรู้ มาตรฐาน และการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” เพื่อสนับสนุน “ต้นทุนเดิมที่พร้อมต่อยอด” ของชุมชน ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ พืชอัตลักษณ์ ฐานการผลิตทางการเกษตร วิสาหกิจชุมชน การท่องเที่ยว และตลาด พร้อมเติมเต็ม “ช่องว่างด้านองค์ความรู้และทักษะ” โดยเฉพาะด้านการแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การควบคุมคุณภาพ และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) โดยการพัฒนาต้นน้ำจะมุ่งส่งเสริมการผลิตและจัดการพืชอัตลักษณ์ให้มีคุณภาพ กลางน้ำจะพัฒนาความรู้และทักษะด้านการแปรรูป การควบคุมคุณภาพ สุขลักษณะ ความปลอดภัย และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความพร้อมเข้าสู่มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ขณะที่ปลายน้ำจะพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การสร้างมูลค่าเพิ่มการตลาด และการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์กับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่าย สร้างรายได้แก่เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน แนวทางดังกล่าวจะช่วยลดข้อจำกัดจากการจำหน่ายผลผลิตในรูปแบบสดเพียงอย่างเดียว และเพิ่มโอกาสพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เช่น น้ำพิลังกาสา เยลลี่พิลังกาสา น้ำละมุดสีดา และแป้งกล้วยน้ำว้ามะลิอ่อง ตลอดจนผลิตภัณฑ์รูปแบบอื่นในอนาคต

กลไกขับเคลื่อนทิศทางการพัฒนาดังกล่าว คือ โครงการอบรมแปรรูปพืชอัตลักษณ์ในคุ้งบางกะเจ้าให้ได้มาตรฐาน เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรมูลค่าสูง งบประมาณ ๙๕,๐๐๐ บาท ออกแบบโดยต่อยอดจากทุนและศักยภาพเดิมของชุมชนควบคู่กับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ มุ่งพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนให้สามารถนำพืชอัตลักษณ์ โดยเฉพาะพิลังกาสา กล้วยน้ำหว้า และพืชท้องถิ่นที่มีศักยภาพ มาใช้ประโยชน์และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การจัดการวัตถุดิบ การแปรรูป การควบคุมคุณภาพ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ตลอดจนแนวทางการเข้าสู่มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงองค์ความรู้และประสบการณ์จากหน่วยงานหรือเครือข่ายที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร เช่นเครือข่ายโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อถ่ายทอดและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ให้เหมาะสมกับบริบทคุ้งบางกะเจ้า การดำเนินโครงการดังกล่าวจึงไม่มุ่งเพียงเพิ่มพูนความรู้จากการอบรม แต่เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติและการนำไปใช้จริง เพื่อวางรากฐานให้เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเองต่อได้อย่างเป็นระบบ

๒) วิสัยทัศน์ / พันธกิจ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านฉบับนี้จะไม่ได้กำหนดข้อความ “วิสัยทัศน์” และ “พันธกิจ” ไว้เป็นหัวข้อโดยตรง แต่เมื่อสังเคราะห์จากเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และโครงการสำคัญของแผน สามารถสรุปสาระเชิงวิสัยทัศน์และพันธกิจเพื่อใช้ประกอบรายงานได้ ดังนี้

๒.๑) วิสัยทัศน์

“บ้านบางกะเจ้า ชุมชนเกษตรอัตลักษณ์ พัฒนาพืชท้องถิ่นสู่ผลิตภัณฑ์เกษตรมูลค่าสูง ด้วยองค์ความรู้ มาตรฐาน และนวัตกรรม เชื่อมโยงการท่องเที่ยว สร้างรายได้ที่มั่นคงและเติบโตอย่างยั่งยืน”

๒.๒) พันธกิจ

(๑) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาพืชอัตลักษณ์ ให้มีคุณภาพ ปลอดภัย และเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่

(๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน ด้านการแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การควบคุมคุณภาพ และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

(๓) เพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร ด้วยการแปรรูปและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรมูลค่าสูงที่มีอัตลักษณ์ของคุ้งบางกะเจ้า

(๔) พัฒนาการตลาดและเชื่อมโยงการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มช่องทางจำหน่าย สร้างรายได้กระจายประโยชน์สู่ชุมชน

๓) เป้าหมายหลัก

๓.๑) เป้าหมายเชิงปริมาณ

(๑) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพตามวิถีชุมชนบางกะเจ้า ได้รับความรู้ด้านการพัฒนาพืชอัตลักษณ์ท้องถิ่นในคุ้งบางกะเจ้า ตลอดห่วงโซ่การผลิต (Value Chain) จำนวนอย่างน้อย ๑๐ ราย

(๒) พัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าแปรรูปพืชอัตลักษณ์ท้องถิ่นในคุ้งบางกะเจ้า ที่พร้อมได้รับมาตรฐาน จำนวน ๑ ชนิดสินค้า

๓.๒) เป้าหมายเชิงคุณภาพ

(๑) ผลิตภัณฑ์สินค้าแปรรูปจากพืชอัตลักษณ์ในคุ้งบางกะเจ้าที่มีคุณภาพและมีความพร้อมในการพัฒนาสู่มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

(๒) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากพืชอัตลักษณ์

(๓) เกิดการส่งเสริมและรักษาฐานการปลูกพืชอัตลักษณ์ในพื้นที่ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและอัตลักษณ์ของคุ้งบางกะเจ้า พร้อมทั้งมีวัตถุดิบที่มีปริมาณและคุณภาพเพียงพอและสม่ำเสมอต่อความต้องการของกระบวนการแปรรูป

๔) สินค้าเกษตรสำคัญ (Product Champion)

๔.๑) สินค้าเด่น : พิลังกาสา และพืชอัตลักษณ์ท้องถิ่นคุ้งบางกะเจ้า

๔.๒) ลักษณะเด่นของสินค้า

(๑) มีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นเชื่อมโยงกับภูมิประเทศ วิถีการเกษตร และทรัพยากรธรรมชาติของคุ้งบางกะเจ้า โดยเฉพาะระบบนิเวศ “๓ น้ำ” ได้แก่ น้ำจืด น้ำเค็ม และน้ำกร่อย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของพิลังกาสาและพืชอัตลักษณ์ท้องถิ่น ส่งผลให้ผลผลิตมีคุณภาพและมีรสชาติโดดเด่น

(๒) มีพืชท้องถิ่นหลากหลาย เช่น พิลังกาสา กล้วยน้ำหว้า ละมุดสีดา ฟักข้าว ชมพู่ และมะพร้าว สามารถนำมาต่อยอดด้วยการแปรรูปและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงได้หลายรูปแบบ

๔.๓) ความต้องการและโอกาสทางการตลาด

(๑) คุ้งบางกะเจ้าตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร และมีตลาดน้ำบางน้ำผึ้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวและช่องทางจำหน่าย จึงสามารถเชื่อมโยงสินค้าเกษตรกับตลาด นักท่องเที่ยว และผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อได้

(๒) ผลิตภัณฑ์จากพืชอัตลักษณ์สามารถพัฒนาให้มีจุดขายโดดเด่นด้านท้องถิ่น สุขภาพ และความเป็นธรรมชาติ พร้อมสร้างเรื่องราวของคุ้งบางกะเจ้าเพื่อเพิ่มความแตกต่างและมูลค่าให้แก่สินค้าได้

(๓) การพัฒนาและแปรรูปสู่ผลิตภัณฑ์เกษตรมูลค่าสูง เช่น น้ำพิลังกาสา เยลลี่พิลังกาสา น้ำละมุดสีดา และแป้งกล้วยน้ำว้ามะลิอ่อง ช่วยเพิ่มทางเลือกการจัดจำหน่าย ลดการพึ่งพาตลาดผลผลิตสด และขยายช่องทางสู่ตลาดของฝาก ตลาดนักท่องเที่ยว ร้านค้าสุขภาพ ร้านค้าและผู้ประกอบการที่สนับสนุนสินค้าชุมชน ตลอดจนตลาดออนไลน์ ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงผู้บริโภคในวงกว้าง

๔.๔) ปัญหา/อุปสรรคและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

ปัญหา / อุปสรรค	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข / การปรับปรุง
๑. น้ำเค็มรุกล้ำพื้นที่การเกษตร	พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่พึ่งพาน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยา ประกอบกับพื้นที่ตั้งอยู่บริเวณปากแม่น้ำ ทำให้มีความเสี่ยงต่อน้ำเค็มรุกล้ำ ส่งผลต่อคุณภาพน้ำ และการเจริญเติบโตของพืช	• พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โดยเฝ้าระวังระดับความเค็มและคุณภาพน้ำ • วางแผนกักเก็บน้ำจืดในท้องร่องและแหล่งน้ำสำรองในช่วงเวลาที่เหมาะสม • ส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและเลือกชนิดพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
๒. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์และมีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ	สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ดินมีลักษณะเป็นดินเหนียวและมีความเค็ม อีกทั้งเกษตรกรยังขาดความรู้ในการปรับปรุงบำรุงดิน	• ส่งเสริมการตรวจวิเคราะห์ดิน การใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินให้เหมาะสม • ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก และปรับคันดินยกร่อง - ระบายน้ำให้เหมาะสมกับไม้ผลและพืชผัก
๓. การแปรรูปพืชอัตลักษณ์ยังไม่สามารถเข้าสู่มาตรฐานได้	พิลังกาสาเป็นพืชสมุนไพร ไม่ใช่ผลไม้ในทะเบียนของกรมวิชาการเกษตร ทำให้การขอ อย. มีข้อกำหนดและขั้นตอนที่ละเอียด รวมถึงกลุ่มยังขาดความรู้ด้านการแปรรูปสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน	• ประสานสำนักงานสาธารณสุขและหน่วยงานที่เชี่ยวชาญด้านสมุนไพร ให้คำปรึกษาสูตร กระบวนการผลิต มาตรฐาน และการขออนุญาต เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบให้พร้อมเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน
๔. ขาดความรู้ด้านการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าผลผลิต	สมาชิกกลุ่มขาดองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิต โดยเฉพาะพิลังกาสาและกล้วย	• จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการแปรรูป การควบคุมคุณภาพ บรรจุภัณฑ์ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีอัตลักษณ์ รวมถึงศึกษาดูงานกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ
๕. ขาดความรู้และทักษะด้านการตลาดดิจิทัล	สมาชิกกลุ่มขาดทักษะการทำตลาดดิจิทัลและการจำหน่ายผ่าน TikTok, Instagram, Shopee และช่องทางออนไลน์อื่น ๆ	• จัดอบรม Digital Marketing การสร้างแบรนด์ ถ่ายภาพสินค้า ทำคอนเทนต์ ขายออนไลน์ และการบริหารคำสั่งซื้อ เพื่อเพิ่มช่องทางจำหน่ายและเข้าถึงผู้บริโภคโดยตรง

ปัญหา / อุปสรรค	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข / การปรับปรุง
๖. ขาดทักษะด้านภาษาในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว	สมาชิกกลุ่มไม่มีความรู้ด้านภาษาที่จำเป็นสำหรับการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว ส่งผลต่อการให้ข้อมูลสินค้าและการสร้างประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	• จัดอบรมภาษาอังกฤษหรือภาษาที่จำเป็นสำหรับการท่องเที่ยวระดับพื้นฐาน เน้นคำศัพท์เกี่ยวกับสินค้าเกษตร ผลิตภัณฑ์ชุมชน เส้นทางท่องเที่ยว และการต้อนรับนักท่องเที่ยว • จัดทำป้ายหรือสื่อประชาสัมพันธ์สองภาษา
๗. คนรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคเกษตรลดลง	สมาชิกกลุ่มเข้าสู่วัยสูงอายุมากขึ้น ขณะที่วัยแรงงานลดลง และคนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ให้ความสนใจทำงานรับจ้างมากกว่าอาชีพเกษตรกรรม	• สร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่ทำการเกษตรโดยเชื่อมโยงเกษตรกับเทคโนโลยี การตลาดออนไลน์ การท่องเที่ยว และการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง พร้อมส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญาระหว่างคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่
๘. ต้นทุนการผลิตสูง	ราคาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ มีราคาสูงขึ้น รวมถึงภาวะค่าครองชีพและความผันผวนทางเศรษฐกิจ	• ส่งเสริมการลดต้นทุนโดยใช้ปัจจัยการผลิตที่ผลิตเองหรือหาได้ในท้องถิ่น และรวมกลุ่มจัดซื้อปัจจัยการผลิตเพื่อให้ได้ราคาที่เหมาะสม
๙. เกษตรกรเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้จำกัด	เทคโนโลยี เช่น โซลาร์เซลล์และระบบน้ำอัจฉริยะ มีราคาค่อนข้างสูง ทำให้เกษตรกรบางส่วนไม่สามารถลงทุนได้	• ส่งเสริมเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับขนาดฟาร์ม • จัดทำแปลงสาธิตเพื่อให้เห็นประโยชน์และความคุ้มค่า • ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีร่วมกันของกลุ่มและสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทุน
๑๐. การวางแผนการผลิตให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดตลอดทั้งปียังมีข้อจำกัด	การผลิตยังจำเป็นต้องได้รับการวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและช่วงเวลาที่มีผลผลิต	• จัดทำปฏิทินการผลิตและแผนการตลาดร่วมกัน • วางแผนการปลูกแบบเหลื่อมรุ่นและกระจายชนิดสินค้า เพื่อให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างต่อเนื่อง
๑๑. ช่องทางการจำหน่ายควรได้รับการพัฒนาและขยายเพิ่มเติม	แม้มีตลาดบางน้ำผึ้งและตลาดพระประแดงรองรับ แต่ยังมีความต้องการเชื่อมโยงไปยังตลาดอื่น ๆ เช่น โมเดิร์นเทรดและตลาดออนไลน์	• พัฒนาเครือข่ายตลาดทั้งออฟไลน์และออนไลน์ เชื่อมโยงสินค้าเข้าสู่ตลาดชุมชน ตลาดท่องเที่ยว ตลาดโมเดิร์นเทรด และแพลตฟอร์มออนไลน์ • พัฒนาการรวมกลุ่ม เพื่อรวบรวมและจำหน่ายสินค้า
๑๒. การพัฒนาสินค้าเกษตรมูลค่าสูงยังมีข้อจำกัด	ผลผลิตในพื้นที่มีอัตลักษณ์และมีศักยภาพ แต่ยังขาดความรู้ตั้งแต่ต้นน้ำ–กลางน้ำ–ปลายน้ำ โดยเฉพาะการแปรรูป มาตรฐาน และการตลาด	• พัฒนา Value Chain ตั้งแต่การผลิต วัตถุดิบ การแปรรูป การรับรองมาตรฐาน การสร้างแบรนด์ บรรจุภัณฑ์ และการตลาด โดยใช้จุดเด่นของพืชอัตลักษณ์คุ้งบางกะเจ้าเป็นจุดขาย

๕.๑) ระดับรัฐบาล เชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เชื่อมโยงกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น แผนย่อยเกษตรปลอดภัย แผนย่อยเกษตรชีวภาพ แผนย่อยเกษตรแปรรูป และแผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร เชื่อมโยงกับนโยบายคณะรัฐมนตรี (รัฐบาลนายอนุทิน ชาญวีรกูล) ด้านการเกษตร “เปลี่ยนผ่านจากเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม” ไปสู่ “เกษตรแม่นยำ เกษตรมั่นคง เกษตรยั่งยืน” ควบคู่กับการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทานเพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน

๕.๒) ระดับกระทรวง เชื่อมโยงกับ (ร่าง) กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยการแปรรูปและการตลาด (Value-Added) เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก และประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคง เชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) นโยบายที่ ๑ ยกระดับการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม นโยบายที่ ๓ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และนโยบายที่ ๔ ตลาดนำการผลิต

๕.๓) ระดับภาค / กลุ่มจังหวัด / จังหวัด เชื่อมโยงกับ (ร่าง) กรอบเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคกลาง พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ยกระดับสู่การเป็นฐานอุตสาหกรรมอัจฉริยะ มูลค่าสูง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและมูลค่าสูงอย่างสร้างสรรค์และเชื่อมโยงสู่ชุมชน และแนวทางการพัฒนาที่ ๔ ยกระดับการเกษตรสู่ยุคดิจิทัล สร้างมูลค่าเพิ่ม และมีความยั่งยืนตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนากระบวนการผลิตภาคการเกษตร อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมด้วยระบบธุรกิจเกษตรอัจฉริยะ และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมเพื่อการแข่งขันในระดับสากลและพัฒนาเมืองควบคู่การฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล

๖) รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนผลักดันการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน เนื่องจากกิจกรรมตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านฉบับนี้ อยู่ระหว่างการนำเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณพัฒนาจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ โดยเมื่อได้รับการอนุมัติงบประมาณจะมีเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนและผลักดันจากการขับเคลื่อนแผนฯ จำนวนทั้งสิ้น ๑๐ ราย

๒.๒ ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ ผ่านกระบวนการรับฟังปัญหา ความต้องการ ความคาดหวังหน่วยงานทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้แผนสามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนและพัฒนางานด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และทิศทางการพัฒนาภาคการเกษตรในทุกระดับ ทั้งนี้ เนื่องจากสมุทรปราการมีบริบทเป็นจังหวัดที่มีความเป็นเมืองและมีพื้นที่เกษตรกรรมจำกัด การพัฒนาภาคการเกษตรไม่ได้มุ่งเน้นการขยายพื้นที่การผลิตเป็นหลัก แต่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิต การยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้า การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การสร้างมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนการพัฒนาสินค้าอัตลักษณ์และสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพ เพื่อให้เกษตรกรสามารถสร้างรายได้และประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๒.๑ สาระสำคัญของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ เป็นแผนระยะ ๕ ปี ซึ่งจะมีการทบทวนเป็นประจำทุกปีตามแนวทางที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด เพื่อให้สาระของแผนมีความเป็นปัจจุบัน และสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ นโยบาย และบริบทการพัฒนาในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างเหมาะสม สรุปสาระสำคัญของแผนได้ดังนี้

๑) วิสัยทัศน์ (Vision)

สมุทรปราการเมืองเกษตรอัจฉริยะปลอดภัย ยกระดับสินค้าอัตลักษณ์และบริการ สู่เกษตรสมัยใหม่ที่แข่งขันได้ด้วยนวัตกรรม เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน

๒) พันธกิจ (Mission)

๒.๑) เสริมสร้างศักยภาพและทักษะการเป็นผู้ประกอบการเกษตรสมัยใหม่

๒.๒) ยกระดับมาตรฐานการผลิตด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะและระบบเกษตรปลอดภัย

๒.๓) สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าอัตลักษณ์และพัฒนาบริการเชิงสร้างสรรค์สู่ตลาดสากล

๒.๔) บริหารจัดการระบบนิเวศและโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรให้มั่นคงและยั่งยืน

๓) เป้าหมายหลัก

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
๑. ผลิตภัณฑ์มวลรวม (Gross provincial product : GPP) ภาคการเกษตร	เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๒ ต่อปี
๒. ดัชนีความผาสุกของเกษตรกร	อยู่ที่ระดับ ๙๐ (ภายในปี ๒๕๗๕)

๔) เป้าหมายตามประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
๑. เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน	๑. ผลิตภาพแรงงานภาคการเกษตรระดับจังหวัด (มูลค่า GPP ภาคเกษตร/จำนวนแรงงานภาคเกษตร) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑.๒ ต่อปี ๒. สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
	๒.๑ สหกรณ์มีความเข้มแข็งระดับ ๑ และ ๒ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ๒.๒ จำนวนวิสาหกิจชุมชนที่เข้ารับการพัฒนาทักษะกรรมการบริหารกิจการวิสาหกิจชุมชน ไม่น้อยกว่า ๕ แห่งต่อปี ๒.๓ กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งในระดับที่ ๑ และ ๒ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ๓. จำนวนเกษตรกรที่ผ่านการอบรมพัฒนาเพื่อเป็น Smart Farmer ไม่น้อยกว่า ๑๓๐ รายต่อปี
๒. ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืนด้วยนวัตกรรม	๑. ผลผลิตสินค้าเกษตร (พืช/ ปศุสัตว์/ ประมง) ต่อหน่วยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕ ต่อปี ๒. พื้นที่การเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน (GAP/ อินทรีย์) เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕ ต่อปี
๓. การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยการแปรรูปและการตลาด	๑. จำนวนสินค้าเกษตรที่ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์/แปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ไม่น้อยกว่า ๒ ผลิตภัณฑ์ ต่อปี ๒. จำนวนเกษตรกร/ผู้ประกอบการ ขอใช้ตราสัญลักษณ์ GI เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี
๔. การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคง และคุณภาพชีวิตที่ดี	๑. จำนวนพื้นที่ชลประทานน้ำได้รับการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่น้อยกว่า ๔๓๖,๑๐๐ ไร่ต่อปี ๒. จำนวนพื้นที่ทางการเกษตรได้รับการอนุรักษ์ ปรับปรุงและฟื้นฟูไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ ไร่ต่อปี

๕) ยุทธศาสตร์/แนวทางการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนา	แนวทางการพัฒนา
๑. เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน	๑. พัฒนาและยกระดับผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ๒. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตร
๒. ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืนด้วยนวัตกรรม	๑. ยกระดับกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร ๒. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
๓. การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยการแปรรูปและการตลาด	๑. ยกระดับการแปรรูปสินค้าเกษตรจากขั้นต้นสู่อุตสาหกรรมเกษตร ๒. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างสรรค์
๔. การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคงและคุณภาพชีวิตที่ดี	๑. การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ ๒. การสร้างความมั่นคงด้านอาหาร

๒.๒.๒ สินค้าเกษตรสำคัญ (Product Champion)

จังหวัดสมุทรปราการมีศักยภาพด้านการผลิต อัตลักษณ์ของสินค้า และการมีโครงการส่งเสริมและพัฒนาในแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด สามารถจำแนกสินค้าเกษตรสำคัญที่มีศักยภาพและควรได้รับการส่งเสริมเป็นพิเศษ ได้แก่

๑) ปลานิล

ลักษณะเด่น : ปลานิลถือเป็นสินค้าเกษตรที่มี ฐานการผลิตและมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงที่สุดกลุ่มหนึ่งของจังหวัด โดยในปี ๒๕๖๘ มีเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยง ๓,๑๐๓ ราย พื้นที่ ๕๑,๖๐๓.๗๗ ไร่ ผลผลิต ๓๕,๑๔๑.๖๔ ตัน ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย ๔๐ บาทต่อกิโลกรัม และมีมูลค่าผลผลิตประมาณ ๑,๔๐๕.๖๗ ล้านบาท จุดเด่นสำคัญ คือ มีฐานการผลิตขนาดใหญ่และมีการดำเนินงานในระบบแปลงใหญ่ รวมทั้งมีฟาร์มที่ได้รับมาตรฐาน GAP และมาตรฐานการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีแล้วบางส่วน

โอกาส : สามารถยกระดับจากสินค้าสดไปสู่สินค้าเกษตรปลอดภัย สินค้ามาตรฐาน และผลิตภัณฑ์แปรรูป รวมทั้งใช้เทคโนโลยีการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยและลดต้นทุน

ปัญหา/อุปสรรค : การผลิตสินค้าด้านประมงเผชิญความเสี่ยงด้านคุณภาพน้ำ สภาพแวดล้อม น้ำเสียจากภาคอุตสาหกรรมและชุมชน รวมถึงปัญหาสัตว์ต่างถิ่น เช่น ปลาหมอคางดำ ซึ่งกระทบต่อระบบนิเวศและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

แนวทางพัฒนา : เน้นการยกระดับมาตรฐานฟาร์มและการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต ควบคู่ไปกับการบริหารจัดการคุณภาพน้ำ การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูป การสร้างช่องทางการตลาดโดยตรง และการเชื่อมโยงไปสู่ตลาดมูลค่าสูงต่อไป

๒) ปลาสลิด

ลักษณะเด่น : การเพาะเลี้ยงปลาสลิดเป็นอาชีพสำคัญของจังหวัด โดยมี “ปลาสลิดบางบ่อ”เป็นสินค้า GI ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มีเอกลักษณ์เฉพาะ คือ เป็นปลาสลิดพันธุ์ลายเสือและพันธุ์ลายแตงไทย เลี้ยงในพื้นที่ ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางพลี อำเภอบางเสาธง และอำเภอบางบ่อ มีลำตัวสีดำเข้ม เนื้อแน่น สีขาวอมชมพู มีไขมันเล็กน้อย และมีกลิ่นเฉพาะจากพื้นที่ สามารถนำมาแปรรูปเป็นปลาสลิดสด ปลาสลิดแดดเดียว และปลาสลิดหอมตามภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งนี้ ภาพรวมการเพาะเลี้ยงปลาสลิดของจังหวัดในปี ๒๕๖๘ มีเกษตรกรผู้เลี้ยงรวม ๓๓๔ ราย พื้นที่เลี้ยง ๗,๓๕๕.๖๗ ไร่ ให้ผลผลิตรวม ๓,๘๕๔.๐๒ ตัน ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย ๖๐ บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าผลผลิตรวมประมาณ ๒๓๑.๒๔ ล้านบาท

โอกาส : เหมาะกับการพัฒนาเป็นสินค้าพรีเมียม สินค้า GI ของฝาก อาหารพร้อมบริโภค และผลิตภัณฑ์แปรรูปที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวและตลาดออนไลน์

ปัญหา/อุปสรรค : ช่องทางการจำหน่ายยังพึ่งพาพ่อค้าคนกลางเป็นหลัก มีข้อจำกัดด้านการแข่งขันทางการค้า อีกทั้งเกษตรกรยังขาดทักษะด้านการสร้างตราสินค้าและการพัฒนาผลิตภัณฑ์

แนวทางพัฒนา : มุ่งเน้นการรักษาอัตลักษณ์ การยกระดับมาตรฐาน การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และการแปรรูปสร้างมูลค่าสูง ตลอดจนการสร้าง Brand “ปลาสลิดบางบ่อ” เพื่อเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวและขยายเข้าสู่ตลาดออนไลน์รวมถึงตลาดพรีเมียม

๓) ปลากะพง

ลักษณะเด่น : การเพาะเลี้ยงปลากะพงขาวเป็นอาชีพประมงสร้างรายได้สำคัญของจังหวัด โดยในปี ๒๕๖๘ มีเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลากะพงขาวรวม ๒๑๒ ราย คิดเป็นพื้นที่ ๒,๖๔๖.๘๐ ไร่ ให้ผลผลิตรวม ๒,๔๒๙.๐๒ ตัน ราคาขายเฉลี่ยหน้าฟาร์ม ๙๐ บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าผลผลิตรวมประมาณ ๒๑๘.๖๑ ล้านบาท ทั้งนี้ จังหวัดสมุทรปราการมีสินค้าอัตลักษณ์สำคัญคือ “ปลากะพงสองน้ำสมุทรปราการ” ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ เป็นปลากะพงขาวน้ำหนักตั้งแต่ ๐.๕ กิโลกรัมขึ้นไป เลี้ยงในบ่อดินที่มีสภาพน้ำกร่อยหรือน้ำจืดสลับกันตามฤดูกาล ครอบคลุมพื้นที่อำเภอบางบ่อ อำเภอเมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ มีลักษณะเด่นคือเนื้อสีขาว ปริมาณเนื้อเยอะ นุ่มแน่น เมื่อปรุงสุกมีรสหวาน ไม่คาว และไม่มีกลิ่นโคลน

โอกาส : สามารถยกระดับปลากะพงขาวของจังหวัดไปสู่ตลาดสินค้าคุณภาพสูง ด้วยการผลักดันเข้าสู่มาตรฐาน เพื่อสร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่า โดยเฉพาะการแปรรูปเป็นปลากะพงแช่แข็งและปลากะพงแดดเดียว

ปัญหา/อุปสรรค : การเพาะเลี้ยงเผชิญความเสี่ยงจากคุณภาพน้ำเสีย การเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ และปัญหาสัตว์ต่างถิ่นที่กระทบต่ออัตราการรอดและต้นทุนการผลิต

แนวทางพัฒนา : ยกระดับมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงปลากะพงขาว ส่งเสริมเกษตรกรให้เข้าสู่มาตรฐาน บริหารจัดการคุณภาพน้ำอย่างเป็นระบบ จัดทำระบบตรวจสอบย้อนกลับ พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูป และสร้างช่องทางตลาดเฉพาะสำหรับสินค้า GI

๔) มะม่วงน้ำดอกไม้

ลักษณะเด่น : มะม่วงน้ำดอกไม้เป็นพืชเศรษฐกิจอัตลักษณ์สำคัญของจังหวัดสมุทรปราการ โดยในปี ๒๕๖๘ มีเกษตรกรผู้ปลูก ๑,๔๗๗ ราย บนพื้นที่เก็บเกี่ยว ๑,๗๘๘ ไร่ ให้ผลผลิตรวม ๘๓๑,๔๒๐ กิโลกรัม (เฉลี่ย ๔๖๕ กิโลกรัมต่อไร่) ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย ๖๐.๕๘ บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าผลผลิตรวมประมาณ ๕๐.๓๗ ล้านบาท ทั้งนี้ จังหวัดสมุทรปราการมีสินค้าที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ที่เกี่ยวข้องกับมะม่วงน้ำดอกไม้ถึง ๒ รายการ ได้แก่ มะม่วงน้ำดอกไม้คุ้งบางกะเจ้า ซึ่งมีเอกลักษณ์เด่น ด้านรสชาติหวานหอม เนื้อแน่นแห้ง และเนื้อมีสีจำปา และมะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการที่มีผลทรงรี ผิวสีเหลืองทอง เนื้อละเอียดไม่มีเสี้ยน ให้รสสัมผัสหวานละมุน พร้อมกลิ่นหอมเฉพาะตัว

โอกาส : การนำการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) และเรื่องราวอันเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่มาใช้สร้างความแตกต่างทางการตลาด ตลอดจนการเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการขยายช่องทางจำหน่ายไปสู่ตลาดพรีเมียม

ปัญหา/อุปสรรค : พื้นที่เกษตรกรรมลดลงอย่างต่อเนื่องจากการขยายตัวของเมือง และศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของพื้นที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

แนวทางพัฒนา : มุ่งรักษาพื้นที่ปลูกและอนุรักษ์อัตลักษณ์ดั้งเดิม ยกระดับมาตรฐานการผลิต พัฒนาตราสินค้า (Branding) และบรรจุภัณฑ์สำหรับสินค้า GI พร้อมทั้งยกระดับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อขยายช่องทางจำหน่ายไปสู่ตลาดคุณภาพสูง

๒.๒.๓ ความเชื่อมโยงกับนโยบายส่วนกลาง

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ มุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๓) ประเด็นการเกษตร (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เชื่อมโยงกับ (๑) แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (๒) แผนย่อยเกษตรปลอดภัย (๓) แผนย่อยเกษตรชีวภาพ (๔) แผนย่อยเกษตรแปรรูป (๕) แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ และ (๖) แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

๓) (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) เชื่อมโยงกับเสาหลักที่ ๑ : การพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ (Transform the Economy)

๔) (ร่าง) กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) เชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนา ๔ ประเด็น ดังนี้ ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยการแปรรูปและการตลาด และประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคง

๕) ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม และยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๖) ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) เชื่อมโยงยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม และยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๗) นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายอนุทิน ชาญวีรกูล) ประกอบด้วย (๑)ด้านการเกษตร “เปลี่ยนผ่านจากเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม” ไปสู่ “เกษตรแม่นยำ เกษตรมั่นคง เกษตรยั่งยืน” ควบคู่กับการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทานเพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน (๒) ด้านการท่องเที่ยว และ (๓) ด้านภัยพิบัติและสิ่งแวดล้อม

๘) นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) เชื่อมโยงกับนโยบายหลัก “เกษตรนวัตกรรม เพื่อความยั่งยืนเกษตรกรไทย” ขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการเกษตร ๕ ด้าน ดังนี้ (๑) ยกระดับการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม (๒) เพิ่มรายได้เกษตรกร (๓) พัฒนาศักยภาพเกษตรกร (๔) ตลาดนำการผลิต และ (๕) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบอย่างยั่งยืน

๒.๒.๔ รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนผลักดันการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จังหวัดสมุทรปราการได้อนุมัติโครงการรวมทั้งสิ้น ๒๘ โครงการ งบประมาณรวม ๒๗๗,๓๐๘,๘๐๐ บาท ในจำนวนนี้มีโครงการด้านการเกษตรที่ได้รับอนุมัติ จำนวน ๓ โครงการ ซึ่งเป็นโครงการสำคัญด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ ที่ได้รับการผลักดันภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยมีเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศักยภาพจากการดำเนินโครงการ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๕๕๕ ราย ดังนี้

๑) โครงการการพัฒนายกระดับสินค้าเกษตรคุณภาพ เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพด้วยแนวทาง BCG Model ด้านพืช ได้รับอนุมัติงบประมาณ จำนวน ๗,๖๗๘,๖๐๐ บาท มีเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศักยภาพการผลิต จำนวน ๒๖๐ ราย

๒) โครงการการพัฒนายกระดับสินค้าเกษตรคุณภาพ เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพด้วยแนวทาง BCG Model ด้านประมง ได้รับอนุมัติงบประมาณ จำนวน ๑,๙๕๙,๒๐๐ บาท มีเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศักยภาพการผลิต จำนวน ๑๗๕ ราย

๓) โครงการการพัฒนายกระดับสินค้าเกษตรคุณภาพ เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพด้วยแนวทาง BCG Model ด้านปศุสัตว์ ได้รับอนุมัติงบประมาณ จำนวน ๑๗๒,๗๐๐ บาท มีเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศักยภาพการผลิต จำนวน ๑๒๐ ราย

๒.๓ ชุดข้อมูลของศูนย์ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ได้ดำเนินการการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลด้านการเกษตรผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเก็บข้อมูลสถิติผู้ใช้บริการข้อมูลเว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด https://www.opsmoac.go.th) ดังนี้

๒.๓.๑ โครงสร้างองค์กร

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ มีบุคลากรทั้งสิ้น จำนวน ๑๘ คน ประกอบด้วย

๑) ข้าราชการ	จำนวน	๙	คน
๒) ลูกจ้างประจำ	จำนวน	๑	คน
๓) พนักงานราชการ	จำนวน	๔	คน
๔) พนักงานจ้างเหมา	จำนวน	๔	คน

๒.๓.๒ ภารกิจหลักและขอบเขตงาน

๑) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรรายสินค้า แผนบูรณาการการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดและการจัดทำงบประมาณด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

๒) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด กำกับการบูรณาการ และติดตามการใช้งบประมาณของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงในจังหวัด

๓) กำกับ ดูแล ควบคุม ประสาน ดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด

๔) ดำเนินงานโครงการพิเศษ โครงการในพระราชดำริ งานช่วยเหลือเกษตรกร งานภัยพิบัติ การเตือนการระบาดและเฝ้าระวัง และเตือนภัยสินค้าเกษตรในจังหวัด

๕) กำกับดูแล ควบคุม และพัฒนาข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดกระทรวงในจังหวัด

๖. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้เป็นศูนย์ข้อมูล และศูนย์แม่ข่ายข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

๗) กำกับดูแลหน่วยงานในสังกัดกระทรวงดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๘) ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายที่กำหนด

๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

๒.๓.๓ ช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ

เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ

https://www.opsmoac.go.th/samutprakan-home

๒.๓.๔ ประเภทของข้อมูลหลักที่เผยแพร่ ประกอบด้วย

๑) ข้อมูลเกี่ยวกับสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

๒) ยุทธศาสตร์/แผนงาน

๓) ข่าวสาร

๔) การบริการประชาชน

๕) องค์ความรู้ด้านการเกษตร

๖) เอกสารดาวน์โหลด

๗) ช่องทางการติดต่อสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

๘) ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๙) ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑๐) ข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑๑) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑๒) ข้อมูลภัยพิบัติด้านการเกษตร

๑๓) ข้อมูลงบประมาณ

๒.๓.๕ ความถี่ในการปรับปรุงข้อมูลบนเว็บไซต์

ลำดับ	รายการข้อมูล	ความถี่ในการปรับปรุงข้อมูล
ข้อมูลเกี่ยวกับสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด		
๑	ประวัติความเป็นมา	ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง
๒	วิสัยทัศน์/พันธกิจ	ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง
๓	โครงสร้างองค์กร	ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง
๔	โครงสร้างผู้บริหาร	ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง
ยุทธศาสตร์/แผนงาน		

ลำดับ	รายการข้อมูล	ความถี่ในการปรับปรุงข้อมูล
๕	ยุทธศาสตร์	รายปี
๖	แผนปฏิบัติการ	รายปี
ข่าวสาร		
๗	ข่าวประชาสัมพันธ์	รายวัน
๘	ข่าวรับสมัครงาน	ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง
๙	ประกาศจัดซื้อจัดจ้าง	ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง
๑๐	สรุปผลจัดซื้อจัดจ้าง	รายเดือน
๑๑	ข้อมูลภัยและสถานการณ์	รายสัปดาห์
๑๒	ภาพกิจกรรม	รายวัน
๑๓	ปฏิทินกิจกรรม	รายวัน
การบริการประชาชน		
๑๔	การขึ้นทะเบียนเกษตรกร	เชื่อมโยงข้อมูล จากกรมส่งเสริมการเกษตร
๑๕	ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช	เชื่อมโยงข้อมูลจากสำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๖	คู่มือประชาชน	ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง
องค์ความรู้ด้านการเกษตร		
๑๗	เทคโนโลยีและภูมิปัญญาชาวบ้าน	รายเดือน
๑๘	บทความด้านการเกษตร	รายเดือน
๑๙	คลิปเกษตร	รายเดือน
เอกสารดาวน์โหลด		
๒๐	คำรับรองการปฏิบัติราชการ	๒ ครั้ง/ปีงบประมาณ
๒๑	ผลการดำเนินงาน	รายปี
๒๒	กฎหมาย	ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง
๒๓	ระเบียบ/คำสั่ง	ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง
๒๔	เอกสารเผยแพร่	รายเดือน
๒๕	เล่มข้อมูลพื้นฐานจังหวัด	รายเดือน
ช่องทางการติดต่อสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด		
๒๖	ติดต่อเรา	ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง
๒๗	ลิงค์ที่น่าสนใจ	ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง
ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด		
๒๘	ลักษณะทางภูมิศาสตร์	ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง
๒๙	สภาพพื้นที่ ลักษณะภูมิประเทศ	ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง
๓๐	ลักษณะดิน	ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง

ลำดับ	รายการข้อมูล	ความถี่ในการปรับปรุงข้อมูล
๓๑	พื้นที่เกษตรกรรรม	เชื่อมโยงข้อมูล จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๓๒	แหล่งน้ำธรรมชาติของจังหวัด	ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง
๓๓	บ่อบาดาล	ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง
๓๔	ลักษณะภูมิอากาศ ฤดูกาล	เชื่อมโยงข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยา
๓๕	สภาพอากาศวันนี้	เชื่อมโยงข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยา
๓๖	พยากรณ์อากาศล่วงหน้า ๗ วัน	เชื่อมโยงข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยา
๓๗	ปริมาณฝนตกสะสมตลอดปี	เชื่อมโยงข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยา
๓๘	ปริมาณฝนตกเฉลี่ย ๑๐ ปี	เชื่อมโยงข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยา
๓๙	ลักษณะอากาศทั่วไป	รายปี
๔๐	ทรัพยากรป่าไม้ (ป่าชุมชน)	รายปี
๔๑	ป่าสงวนแห่งชาติ	รายปี
ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด		
๔๒	การแบ่งเขตการปกครอง	ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง
๔๓	ข้อมูลประชากรทั้งหมดของจังหวัด	รายปี
๔๔	ข้อมูลประชากรภาคเกษตรของจังหวัด	รายปี
๔๕	ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม	รายปี
ข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค		
๔๖	การคมนาคมขนส่ง	รายปี
๔๗	พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทานของจังหวัด	เชื่อมโยงข้อมูล จากกรมชลประทาน
๔๘	ข้อมูลด่านกักกันของจังหวัด	รายปี
ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด		
๔๙	สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป	รายปี
๕๐	ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP)	รายปี
๕๑	รายได้เฉลี่ยของประชากรและเกษตรกร	รายปี
๕๒	ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	เชื่อมโยงข้อมูลจากสำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕๓	ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)	เชื่อมโยงข้อมูล จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา
๕๔	ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร	เชื่อมโยงข้อมูลจากสำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕๕	สินค้า OTOP ของจังหวัด	รายปี
๕๖	โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี	รายปี
๕๗	สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	รายปี

ลำดับ	รายการข้อมูล	ความถี่ในการปรับปรุงข้อมูล
๕๘	กลุ่มเกษตรกร	เชื่อมโยงข้อมูลจากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕๙	ข้อมูลอาสาสมัครเกษตร	รายปี
๖๐	ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	รายปี
๖๑	ข้อมูลแหล่งแปรรูป/ตลาดกระจายสินค้าเกษตรที่สำคัญ	รายปี
ข้อมูลภัยพิบัติด้านการเกษตร		
๖๒	การช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลัง	เชื่อมโยงข้อมูลจากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖๓	การช่วยเหลือเพิ่มเติมตามมติ ครม.	เชื่อมโยงข้อมูลจากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูลงบประมาณ		
๖๔	งบปกติ	เชื่อมโยงข้อมูลจากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖๕	งบจังหวัด	เชื่อมโยงข้อมูลจากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖๖	งบกลุ่มจังหวัด	เชื่อมโยงข้อมูลจากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒.๓.๖ จุดเด่น/ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเว็บไซต์: [ถ้ามี]

๑) จุดเด่นของเว็บไซต์

๑.๑) โครงสร้างเว็บไซต์เป็นระบบ ใช้งานง่าย และแบ่งหมวดหมู่ข้อมูลไว้อย่างชัดเจน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงาน ยุทธศาสตร์และแผนงาน ข่าวประชาสัมพันธ์ ข้อมูลภัยและสถานการณ์ ทำให้ผู้ใช้งานสามารถค้นหาข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว

๑.๒) มีการอัปเดตข่าวสารอย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมของหน่วยงาน ข่าวเตือนภัยด้านการเกษตร ประกาศต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงการบริหารเว็บไซต์ที่มีความเคลื่อนไหวและเป็นปัจจุบัน

๑.๓) มีข้อมูลด้านการเกษตรที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และบุคคลทั่วไปที่สนใจ นำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนงาน/โครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ และใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในการอ้างอิง

๑.๔) มีการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการ เช่น แผนปฏิบัติราชการ ผลการจัดซื้อจัดจ้าง ข่าวรับสมัครงาน เอกสารและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ช่วยสร้างความโปร่งใสและเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ

๒) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเว็บไซต์

๒.๑) ปรับหน้าแรกของเว็บไซต์ (Home page) ให้มีอินโฟกราฟิก และ Dashboard สรุปข้อมูลที่สำคัญ

๒.๒) เพิ่มระบบตอบกลับข้อความอัตโนมัติ (Chatbot) เพื่อช่วยให้ข้อมูลและตอบคำถามที่พบบ่อยกับผู้ใช้งานเว็บไซต์ได้ทันทีตลอดเวลา

๒.๓) เชื่อมโยงข้อมูลกับสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook LINE Official เพื่อเพิ่มการเข้าถึงประชาชน

๒.๓.๗ รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนการข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด และข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดบนเว็บไซต์

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ได้เก็บข้อมูลจากสถิติการเข้าเยี่ยมชม/ใช้บริการเว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๓,๔๒๐ คน

๒.๔ ชุดข้อมูลการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จังหวัดสมุทรปราการได้ดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบหรือความเสียหายจากภัยพิบัติด้านการเกษตร ดังนี้

๒.๔.๑ สถานการณ์ภัยพิบัติและผลกระทบ :

ประเภทภัยพิบัติที่เกิดขึ้น : จังหวัดสมุทรปราการได้มีประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน (อุทกภัย) จำนวน ๖ ฉบับ ดังนี้

๑) ประกาศจังหวัดสมุทรปราการ เรื่อง เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในพื้นที่อำเภอบางเสาธง และอำเภอบางพลี ประสบสาธารณภัย (อุทกภัย) ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๘

๒) ประกาศจังหวัดสมุทรปราการ เรื่อง เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรปราการ ประสบสาธารณภัย (อุทกภัย) ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๘

๓) ประกาศจังหวัดสมุทรปราการ เรื่อง เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในพื้นที่อำเภอบางบ่อ ประสบสาธารณภัย (อุทกภัย) ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๘

๔) ประกาศจังหวัดสมุทรปราการ เรื่อง เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในพื้นที่อำเภอบางเสาธง อำเภอบางพลี และอำเภอเมืองสมุทรปราการ ประสบสาธารณภัย อุทกภัย (เพิ่มเติม) ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๘

๕) ประกาศจังหวัดสมุทรปราการ เรื่อง เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในพื้นที่อำเภอบางเสาธง อำเภอบางพลี และอำเภอเมืองสมุทรปราการ (เพิ่มเติม ฉบับที่ ๒) ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๘

๖) ประกาศจังหวัดสมุทรปราการ เรื่อง เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในพื้นที่อำเภอบางพลี (เพิ่มเติม ฉบับที่ ๓) ประกาศ ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๘

ช่วงระยะเวลาที่เกิดภัยพิบัติ : ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๙ กันยายน ๒๕๖๘

พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ และประมาณการพื้นที่ได้รับผลกระทบ :

อำเภอ/ตำบล	ประมาณการพื้นที่ได้รับผลกระทบ					
	ด้านประมง			ด้านพืช		
	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	มูลค่าความเสียหายเบื้องต้น (บาท)	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	มูลค่าความเสียหายบื้องต้น (บาท)
อำเภอเมืองสมุทรปราการ	**๑๘**	**๒๑๔.๒๖**	**๑,๐๐๓,๑๖๕.๓๒**	**-**	**-**	**-**
- ตำบลบางเมือง	๑๘	๒๑๔.๒๖	๑,๐๐๓,๑๖๕.๓๒	-	-	-
อำเภอบางบ่อ	**๔๗**	**๓๕๘.๓๙**	๑,๖๗๗,๙๘๑.๙๘	-	-	-
- ตำบลบางบ่อ	๒๕	๑๙๗.๖๖	๗๘๔,๙๘๔.๑๒	-	-	-
- ตำบลเปร็ง	๑๗	๑๒๙.๔๖	๖๐๖,๑๓๑.๗๒	-	-	-
- ตำบลบ้านระกาศ	๕	๓๑.๒๗	๒๓,๔๑๐.๐๐	-	-	-
อำเภอบางพลี	**๑๑**	**๑๕๑.๒๕**	**๗๐๘,๑๕๒.๕๐**	**๙**	**๑๕.๗๕**	**๓๑,๘๗๔.๐๐**
- ตำบลบางพลีใหญ่	๑๑	๑๕๑.๒๕	๗๐๘,๑๕๒.๕๐	๘	๑๕.๒๕	๓๐,๙๘๔.๐๐
- ตำบลบางแก้ว	-	-	-	๑	๐.๕๐	๙๙๐.๐๐

๒.๔.๒ ความเสียหายที่เกิดขึ้น และการให้ความช่วยเหลือ :

การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในเบื้องต้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย ตามประกาศ เรื่อง เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ประสบสาธารณภัย (อุทกภัย) ดังนี้

๑) ด้านปศุสัตว์ : มีเกษตรกรได้รับผลกระทบในอำเภอบางพลี จำนวน ๒ ราย แต่ไม่มีสัตว์ตายหรือเสียหายโดยสิ้นเชิง สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ จึงได้ลงพื้นที่มอบถุงยังชีพสำหรับดูแลสุขภาพสัตว์ให้แก่เกษตรกรเรียบร้อยแล้ว

๒) ด้านพืช : มีเกษตรกรได้รับผลกระทบในอำเภอบางพลี จำนวน ๙ ราย พื้นที่ ๑๕.๗๕ ไร่ สรุปผลการดำเนินงาน ดังนี้

ตำบล	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ได้รับผลกระทบ (ไร่)		การดำเนินการให้ความช่วยเหลือ
		พืชผัก	ไม้ผล และอื่นๆ	
บางพลีใหญ่	๘	๑๑.๐๐	๔.๒๕	จากการตรวจสอบของคณะกรรมการฯ พบว่า ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือ เนื่องจากไม่เสียหายโดยสิ้นเชิงไม่สามารถฟื้นฟูหรือเยียวยาให้กลับสู่สภาพเดิมได้ และเกษตรกรไม่ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกร ทั้งนี้ สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการได้มอบเมล็ดพันธุ์ผักและให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการฟื้นฟูและการจัดการแปลงเกษตรหลังจากเกิดอุทกภัย เช่น การปรับปรุงดิน การใช้เชื้อราชีวภัณฑ์ แก่เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ รวมถึงให้คำแนะนำในการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน
บางแก้ว	๑	๐.๕๐	-	เกษตรกรไม่ขอรับการช่วยเหลือ

๓) ด้านประมง : มีเกษตรกรได้รับผลกระทบในพื้นที่ ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางพลี และอำเภอบางบ่อ จำนวน ๗๖ ราย พื้นที่ ๗๒๓.๘๔ ไร่ สรุปผลการดำเนินงาน ดังนี้

อำเภอ/ตำบล	ความเสียหายเบื้องต้น		ประกาศรับ กษ ๐๑ (เริ่มต้น – สิ้นสุด)	เกษตรกร “คุณสมบัติครบ”		
	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)		เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	วงเงินช่วยเหลือ (บาท)
อ.เมืองฯ	**๑๘**	**๒๑๔.๒๖**	**-**	**๑๕**	**๗๕.๐๐**	**๓๕๑,๑๕๐.๐๐**
ต.บางเมือง	๑๘	๒๑๔.๒๖	๒๕ ก.ย. – ๗ ต.ค. ๖๘	๑๕	๗๕.๐๐	๓๕๑,๑๕๐.๐๐
อ.บางพลี	**๑๑**	**๑๕๑.๒๕**	**-**	**๙**	**๔๐.๕๐**	**๑๘๙,๖๒๑.๐๐**
ต.บางพลีใหญ่	๑๑	๑๕๑.๒๕	๒๒ ก.ย. – ๒ ต.ค. ๖๘ ๗ – ๑๗ ต.ค. ๖๘	๙	๔๐.๕๐	๑๘๙,๖๒๑.๐๐
อ.บางบ่อ	**๔๗**	**๓๕๘.๓๙**	**-**	**๔๖**	**๑๘๙.๔๐**	**๙๒๒,๒๕๙.๙๐**
ต.บางบ่อ	๒๕	๑๙๗.๖๖	๒๒ ก.ย. – ๒ ต.ค. ๖๘	๒๔	๑๐๑.๙๙	๔๗๗,๕๑๖.๘๐
ต.เปร็ง	๑๗	๑๒๙.๔๖		๑๗	๖๖.๗๒	๓๑๒,๓๘๒.๖๐
ต.บ้านระกาศ	๕	๓๑.๒๗		๕	๒๐.๖๙	๑๓๒,๓๖๐.๕๐
รวมทั้งสิ้น				**๗๐**	**๓๐๔.๙๐**	**๑,๔๖๓,๐๓๐.๙๐**

คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัดสมุทรปราการ (ก.ช.ภ.จ. สมุทรปราการ) โดยสำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ ได้นำข้อมูลพื้นที่เกษตรกร และจำนวนเกษตรกรที่ได้รับความเสียหาย (ด้านประมง) จากอุทกภัยตามมติที่ประชุม ก.ช.ภ.อ. ทั้ง ๓ อำเภอ ที่ได้มีมติเห็นชอบให้เสนอขอรับงบประมาณในการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ อุทกภัย ด้านประมง จำนวน ๗๐ ราย พื้นที่เสียหายตามหลักเกณฑ์การช่วยเหลือ จำนวน ๓๐๔.๙๐ ไร่ มูลค่าความเสียหาย ๑,๔๖๓,๐๓๐.๙๐ บาท เสนอที่ประชุมคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัดสมุทรปราการ (ก.ช.ภ.จ. สมุทรปราการ) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ และที่ประชุมได้มี**มติเห็นชอบให้เสนอขอรับงบประมาณในการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ อุทกภัย ด้านประมง จำนวน ๗๐ ราย พื้นที่เสียหายตามหลักเกณฑ์การช่วยเหลือ จำนวน ๓๐๔.๙๐ ไร่ มูลค่าความเสียหาย ๑,๔๖๓,๐๓๐.๙๐ บาท** ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้อนุมัติงบประมาณเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร จำนวน ๗๐ ราย ดังกล่าวแล้ว และสำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ ได้โอนเงินช่วยเหลือให้แก่เกษตรกรที่ได้รับความเสียหายเรียบร้อยแล้ว จำนวน ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๘ จำนวน ๖๙ ราย และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๘ จำนวน ๑ ราย

๒.๕ ชุดข้อมูลการบริการและแก้ไขปัญหาเกษตรกรผ่านช่องทางศูนย์บริการประชาชนภาคการเกษตร (ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช)

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จังหวัดสมุทรปราการมีการให้บริการและแก้ไขปัญหาของเกษตรกรผ่านศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช ซึ่งเป็นช่องทางสำคัญในการรับฟังปัญหาและข้อร้องเรียนจากภาคเกษตรกร โดยเก็บข้อมูลสถิติจากจำนวนเรื่องที่เกษตรกรที่มาขอรับบริการผ่านทางเว็บไซต์ระบบศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช (http://pirunraj.com) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙

๒.๕.๑ จำนวนเรื่องที่รับบบริการ/แจ้งปัญหา

๑) รวมทั้งหมด : ๔๔ เรื่อง

๒) ประเภทปัญหาหลัก (๔ อันดับแรก) มีดังนี้

ประเภท	เรื่องที่ขอรับบริการ/ร้องเรียน	จำนวน (เรื่อง)
ขอรับการช่วยเหลือด้านพืช	การขึ้นทะเบียนเกษตรกร การขอบริการหญ้าแฝก ปรึกษาปัญหาเรื่องพืชที่ปลูก ขอรับสารเร่งจุลินทรีย์ พด.	๒๘
ขอรับการช่วยเหลือ/สนับสนุนที่ดินทำกิน	การประเมินที่ดิน สปก. การโอนที่ดิน สปก. การเช่าที่ดินเพื่อการเกษตร การขอที่ดิน สปก.	๖
ขอรับการช่วยเหลือด้านปศุสัตว์	การทำหมันสุนัขและแมว	๓
ขอรับบริการช่วยเหลือ/สนับสนุนการจัดการแหล่งน้ำทำการเกษตร และขอคัดค้านการก่อสร้างแหล่งน้ำ	การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่การเกษตร การแก้ไขปัญหาน้ำเค็ม	๒

๓) ผลการดำเนินงาน :

- จำนวนเรื่องที่แก้ไขได้สำเร็จ : ๔๔ เรื่อง
- จำนวนเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการ : - เรื่อง
- จำนวนเรื่องที่ต้องส่งต่อหน่วยงานอื่น : ๔๔ เรื่อง

๔) ปัญหาที่พบบ่อยและแนวโน้มที่เกิดขึ้น :

- เกษตรกรไม่ทราบว่ามีระบบศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช เพื่อขอรับบริการและร้องเรียน/ร้องทุกข์ด้วยตนเอง ผ่านเว็บไซต์หรือโทรศัพท์เคลื่อนที่
- ขาดการสื่อสารสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมการใช้ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราชกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำศูนย์บริการเกษตรพิรุณราชเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลในระบบฯ ทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๕) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาศูนย์บริการฯ :

- ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ระบบศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช เพื่อสร้างการรับรู้แก่เกษตรกร โดยใช้สื่อวีดีทัศน์ที่เข้าใจ สามารถเข้าถึงเกษตรกรได้ง่ายผ่านช่องทางโซเชียลมีเดียต่างๆ เช่น TikTok Facebook เป็นต้น

- ควรมีการจัดฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานระบบศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช รวมทั้งถ่ายทอดนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ต้องการให้พื้นที่ผลักดันผ่านระบบศูนย์ฯ และร่วมแลกเปลี่ยนประสบ การณ์ปัญหาอุปสรรคและวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เป็นแนวทางให้กับพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

๖) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับบริการและแก้ไขปัญหาเกษตรกรผ่านช่องทางศูนย์บริการประชาชนภาคการเกษตร รวม ๑,๒๗๐ ราย

๒.๖ ชุดข้อมูลการขับเคลื่อนหรือสนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรรายงานเพื่อติดตามสถานการณ์และผลการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน

รายงานเพื่อติดตามสถานการณ์และผลการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยจังหวัดสมุทรปราการได้ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรผ่านกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจนจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๖.๑ สรุปผลการดำเนินงานของกองทุนหมุนเวียนฯ ดังนี้

๑) จังหวัดสมุทรปราการมีบัญชีรายชื่อลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนฯ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๙ จำนวน ๔๐ ราย รวมหนี้คงเหลือทั้งสิ้น จำนวน ๒๔,๒๕๖,๒๑๙.๗๑ บาท

๒) ประเภทของหนี้สินหลัก :

จังหวัดสมุทรปราการ มีหนี้สินต่อครัวเรือน ๕๖๕,๒๒๙ บาทต่อครัวเรือน (ข้อมูลจากสำนักงานสถิติจังหวัดสมุทรปราการ ณ ปี ๒๕๖๖) ทั้งนี้ มีประเภทหนี้สิน/แหล่งเงินกู้ยืมของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรปราการ ดังนี้

ประเภท/แหล่งเงินกู้ยืม	จำนวนลูกหนี้ (ราย)	มูลค่าหนี้สิน (บาท)
กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน	๔๐	๒๔,๒๕๖,๒๑๙.๗๑
กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจังหวัดสมุทรปราการ	๖๓๔	๑๗๗,๓๔๐,๗๕๐.๔๐
สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดสมุทรปราการ	๓๕๐	๗๐,๑๐๐,๐๐๐.๐๐
รวม	๑,๐๒๔	๒๗๑,๖๙๖,๙๗๐.๑๑

๓) สาเหตุหลักของปัญหาหนี้สิน : ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวและค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น ตลอดจนผลกระทบจากภัยพิบัติและความเสียหายด้านการเกษตร ซึ่งส่งผลต่อรายได้และความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง

๒.๖.๒ มาตรการ/โครงการที่ดำเนินการ

๑) สรุปมาตรการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน

๑.๑) มาตรการสร้างแรงจูงใจ (การลดอัตราดอกเบี้ย) เพื่อกระตุ้นและจูงใจให้ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนฯ ชำระหนี้คืนได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน กรณีลูกหนี้ชำระหนี้คืนฯ ได้ครบทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยตามงวดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงินโดยไม่มีหนี้ค้างชำระ ลูกหนี้จะได้รับการลดอัตราดอกเบี้ยจนกว่าจะชำระหนี้ได้ครบตามสัญญา จากอัตราร้อยละ ๕ ต่อปีเหลืออัตราร้อยละ ๔ ต่อปีในปีปัจจุบัน และปีต่อไปจะได้ปรับลดให้เหลืออัตราร้อยละ ๓ และร้อยละ ๒ ต่อปีตามลำดับ และร้อยละ ๒ ต่อปีจนกว่าจะชำระหนี้ได้ครบตามสัญญา ทั้งนี้ หากลูกหนี้ผิดสัญญางวดใดงวดหนึ่ง ให้คิดอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี

๑.๒) มาตรการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อขยายระยะเวลาชำระหนี้ ลดอัตราดอกเบี้ย และยินยอมให้ชำระเงินต้นในสัดส่วนที่ลดลงจากสัญญากู้ยืมเงิน ให้กับลูกหนี้ที่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน และมีแผนแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าเป็นแนวทางที่จะฟื้นฟูการประกอบอาชีพได้เพื่อให้มีลู่ทางชำระหนี้ หรือเป็นลูกหนี้ที่สิ้นสุดสัญญา ไม่เกิน ๓ ปี เพื่อช่วยลูกหนี้ที่เริ่มมีปัญหาในการชำระหนี้ให้สามารถผ่อนชำระได้เหมาะสมกับความสามารถทางการเงินมากขึ้น และลดโอกาสที่จะกลายเป็นหนี้เสีย (NPL)

๒) ผลลัพธ์ที่สำคัญ

๒.๑) เกษตรกร จำนวน ๑๑ ราย ได้รับการแก้ไขปัญหาหนี้สินตามมาตรการสร้างแรงจูงใจ ทำให้เกษตรกรได้รับการลดอัตราดอกเบี้ยจนกว่าจะชำระหนี้ได้ครบตามสัญญา จากอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี เหลือ

อัตราร้อยละ ๔ ต่อปี จำนวน ๒ ราย จากอัตราร้อยละ ๔ ต่อปี เหลืออัตราร้อยละ ๓ ต่อปี จำนวน ๒ ราย และจากอัตราร้อยละ ๓ ต่อปี เหลืออัตราร้อยละ ๒ ต่อปี จำนวน ๗ ราย

๒.๒) เกษตรกร จำนวน ๑ ราย ได้รับการแก้ไขปัญหาหนี้สินโดยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ทำให้สามารถขยายระยะเวลาชำระหนี้ได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินและความสามารถในการดำรงชีวิต

๒.๖.๓ ปัญหาอุปสรรคในการแก้ไขหนี้สิน :

๑) ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนฯ ไม่สอดคล้องกับรายได้และภาระค่าใช้จ่ายของครัวเรือน โดยเฉพาะลูกหนี้ที่มีรายได้ไม่แน่นอน มีภาระเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว และมีหนี้สินอื่นร่วมด้วย

๒) การดำเนินงานต้องอาศัยกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และขั้นตอนที่เกี่ยวข้องหลายประการ ทำให้กระบวนการดำเนินงานมีความซับซ้อนและใช้เวลาในการพิจารณา ประกอบกับเจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบรายละเอียดให้ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดและระดับอำเภอยังขาดความรู้ ทักษะ และความชำนาญในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล จึงอาจเกิดความล่าช้าหรือการตกหล่นของข้อมูลและขั้นตอนในบางกรณีได้

๒.๖.๔ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการแก้ไขปัญหาหนี้สินอย่างยั่งยืน :

๑) ไม่ควรใช้มาตรการลดหรือพักหนี้เพียงอย่างเดียว แต่ควรมีการบริหารจัดการหนี้แบบรายบุคคลเพิ่มศักยภาพในการสร้างรายได้ และติดตามอย่างต่อเนื่อง

๒) กำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยไม่จำกัดเฉพาะเกษตรกรหรือผู้ยากจน แต่ครอบคลุมประชาชนที่ประสบปัญหาจากเหตุสุจริตและมีความจำเป็นที่มีความเสี่ยงต่อการสูญเสียโฉนดที่ดินทำกิน หรือที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นทรัพย์สินพื้นฐานต่อการดำรงชีวิตและความมั่นคงของครัวเรือน

๒.๖.๕ รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการขับเคลื่อน/ สนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร:

ข้อมูลเกษตรกร/ลูกหนี้ที่ได้รับการขับเคลื่อน/สนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙							
เกษตรกร/ลูกหนี้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้กองทุนฯ		เกษตรกร/ลูกหนี้ที่ได้เข้าร่วมมาตรการสร้างแรงจูงใจ		เกษตรกร/ลูกหนี้ที่ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้		เกษตรกร/ลูกหนี้กองทุนฯ ของจังหวัดสมุทรปราการ	
จำนวน (ราย)	จำนวน (บาท)	จำนวน (ราย)	จำนวน (บาท)	จำนวน (ราย)	จำนวน (บาท)	จำนวน (ราย)	จำนวน (บาท)
๑	๑,๓๓๕,๐๐๐.๐๐	๒	๓๐๖,๒๘๐.๕๔	-	-		

๒.๗ ชุดข้อมูลด้านการเกษตรเพื่อสนับสนุนการตรวจราชการของรัฐมนตรี/ผู้บริหารผลการดำเนินงานโครงการตามนโยบาย หรือข้อสั่งการของรมว. รมช. ปลัดกระทรวงรองปลัดกระทรวง ในคราวการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมจังหวัด

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไม่ได้เดินทางมาตรวจราชการในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสรวุฒิ เนื่องจำนงค์) เดินทางมาตรวจราชการในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

๒.๗.๑ วันเสาร์ที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๙ ลงพื้นที่ตรวจราชการ ณ ตรวจด่านตรวจพืชสุวรรณภูมิ และด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เพื่อติดตามการดำเนินงานตามมาตรการควบคุมการนำเข้า – ส่งออกสินค้าเกษตรและปศุสัตว์ ผ่านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ณ ห้องประชุม ๗๐๑ ชั้น ๗ สำนักงานเขตปลอดอากร (ตึก BFZ) ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ พร้อมตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงานของทีมสุนัขดมกลิ่นในการเฝ้าระวังการลักลอบนำเข้าสินค้าเสี่ยง ตลอดจนติดตามกระบวนการตรวจสอบสินค้าเกษตรก่อนส่งออก การออกใบรับรองสุขอนามัยพืช และการให้บริการผ่านระบบ e-Phyto เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบ อำนวยความสะดวกทางการค้า และยกระดับความเชื่อมั่นต่อมาตรฐานสินค้าเกษตรไทยในตลาดโลก ณ อาคารคลังสินค้า ๔ ด่านตรวจพืชท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยได้มอบนโยบายในการปฏิบัติงาน ดังนี้

๑) เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสรวุฒิ เนื่องจำนงค์) ได้มอบนโยบายในการปฏิบัติงาน ดังนี้

ประเด็นปัญหา	นโยบายในการปฏิบัติงาน
๑. ด้านการบังคับใช้กฎหมายและมาตรฐานการส่งออก: ปัญหาการลักลอบนำเข้าสัตว์และซากสัตว์ผิดกฎหมายที่มีความเสี่ยงต่อโรคระบาดร้ายแรง และความบกพร่องในระบบการตรวจสอบย้อนกลับและการออกใบรับรองมาตรฐานสากล ซึ่งกระทบต่อความเชื่อมั่นของคู่ค้าในช่วงที่ไทยกำลังรับการตรวจประเมินสินค้าเนื้อสัตว์ปีกจากณะกรรมาธิการยุโรป	ขอให้กรมปศุสัตว์/ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ บังคับใช้กฎหมายขั้นเด็ดขาดในการสกัดกั้นการลักลอบนำเข้าสัตว์และซากสัตว์ผิดกฎหมายเพื่อป้องกันโรคระบาด พร้อมทั้งเพิ่มความเข้มงวดในระบบการตรวจสอบย้อนกลับและการออกใบรับรองให้ได้มาตรฐานสากลอย่างไร้ข้อบกพร่อง และให้ทบทวน ซักซ้อมแผนเผชิญเหตุฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอเพื่อรับมือวิกฤตโรคระบาดอุบัติใหม่หรือการลักลอบนำเข้าล็อตใหญ่
๒. ด้านการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลและการบูรณาการข้อมูล: ปัญหาความแออัดหน้าด่านและภาระงานด้านเอกสารที่สูงมากในการออกใบอนุญาตนำเข้า-ส่งออก รวมถึงปัญหาคอขวดในระบบโลจิสติกส์ อันเนื่องจากการขาดการบูรณาการข้อมูลร่วมกับหน่วยงานภายนอก และภาระการจับกุมผู้โดยสารหน้าด่านจากการขาดการแจ้งเตือนกฎระเบียบเชิงรุก	ขอให้กรมปศุสัตว์/ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เร่งยกระดับการให้บริการสู่ระบบราชการดิจิทัลเต็มรูปแบบ ครอบคลุมกระบวนการขออนุญาตนำเข้า-ส่งออกผ่านระบบ e-Service, e-Movement และ e-Certificate เพื่อลดกระดาษและความแออัด โดยนำเทคโนโลยี Big Data มาใช้ประเมินความเสี่ยงเพื่อเพิ่มความแม่นยำในการสุ่มตรวจ บูรณาการงานผ่านระบบ National Single Window (NSW) เพื่อลดปัญหาคอขวดขนส่ง และทำประชาสัมพันธ์เชิงรุกร่วมกับสายการบินตั้งแต่ประเทศต้นทางเพื่อแจ้งเตือนระเบียบแก่นักเดินทาง
๓. ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและหลักธรรมาภิบาล: เจ้าหน้าที่ด่านหน้ายังขาดทักษะเชิงลึก (Reskill - Upskill) ด้านกฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศและทักษะภาษาต่างประเทศในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ	ขอให้กรมปศุสัตว์/ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะ (Reskill - Upskill) ความรู้เชิงลึกด้านกฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศและภาษาต่างประเทศให้แก่เจ้าหน้าที่ด่านหน้า และกำชับขั้นสูงสุดให้ปฏิบัติงานด้วย

ประเด็นปัญหา	นโยบายในการปฏิบัติงาน
ประกอบกับความจำเป็นในการควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้โปร่งใส สุจริต เพื่อป้องกันการเรียกรับผลประโยชน์	ความโปร่งใส สุจริต ห้ามเรียกรับผลประโยชน์โดยเด็ดขาด พร้อมจัดทำช่องทางรับเรื่องร้องเรียนที่ประชาชนตรวจสอบได้จริง
๔. **การยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร การอำนวยความสะดวกทางการค้า และการป้องกันความเสี่ยงด้านศัตรูพืช**ที่อาจส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรของประเทศ เนื่องจากด่านตรวจพืชท่าอากาศยานสุวรรณภูมิมีภารกิจและปริมาณงานที่สูงมากในการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ และรับรองการนำเข้า ส่งออก และนำผ่านสินค้าพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชที่มีความหลากหลายและเป็นสินค้าสำคัญทางเศรษฐกิจ	**๑. การปฏิบัติราชการและบังคับใช้กฎหมาย:**ขอให้กรมวิชาการเกษตร/ด่านตรวจพืชท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ปฏิบัติภารกิจการตรวจสอบ ควบคุม และกำกับดูแลการนำเข้า ส่งออก และนำผ่านพืช ผลผลิตพืชอย่างเคร่งครัด ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และมาตรฐานสากล เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของศัตรูพืชและรักษาความมั่นคงทางการเกษตรของประเทศ ๒. **การยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ:** ขอให้กรมวิชาการเกษตร/ด่านตรวจพืชท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ยกระดับการให้บริการแก่ประชาชน ผู้ประกอบการ และภาคธุรกิจ ให้มีความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยนำเทคโนโลยีและระบบดิจิทัลมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น เพื่อสนับสนุนการค้าระหว่างประเทศให้มีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น **๓. การบูรณาการและการเฝ้าระวัง:** ขอให้ด่านตรวจพืชท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในท่าอากาศยาน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อป้องกันและเฝ้าระวังการลักลอบนำเข้าสินค้าหรือศัตรูพืชที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อภาคการเกษตรของประเทศ

๒) ผลการดำเนินงาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ (ตุลาคม ๒๕๖๘ - กรกฎาคม ๒๕๖๙) ด่านตรวจพืชของด่านตรวจพืชสุวรรณภูมิ ได้ดำเนินภารกิจในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้า/ส่งออก สินค้าเกษตรผิดกฎหมาย อย่างเข้มงวด ดังนี้

๒.๑) เฝ้าระวังการลักลอบการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ผลการดำเนินงานพบว่า ไม่มีการแจ้งนำเข้า และไม่พบการลักลอบนำเข้าผ่านท่าอากาศยาน

๒.๒) เฝ้าระวังการลักลอบการนำเข้ามะพร้าว ผลการดำเนินงานพบว่า ไม่มีการแจ้งนำเข้า และไม่พบการลักลอบนำเข้าผ่านท่าอากาศยาน

๒.๓) เฝ้าระวังการลักลอบการนำเข้าหอมหัวใหญ่และหอมแดง โดยด่านตรวจพืชท่าอากาศยานสุวรรณภูมิได้รับแจ้งการนำเข้าหอมหัวใหญ่ จำนวน ๑๐๖ ชิปเมนต์ จากเครือรัฐออสเตรเลีย ปริมาณ ๑๙,๙๕๑ กิโลกรัม ซึ่งดำเนินการตรวจสอบแล้วพบว่า มีใบรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) จากประเทศแหล่งกำเนิดถูกต้อง และไม่พบการลักลอบนำเข้าผ่านท่าอากาศยาน

๒.๔) เฝ้าระวังการลักลอบการนำเข้าสินค้าพืช และผลิตผลพืชผ่านคลังสินค้า ดังนี้

- ออกหนังสืออนุญาตให้นำเข้าสินค้าพืช และผลิตผลพืชฯ จำนวน ๑๔,๖๙๔ ฉบับ
- ตรวจสอบสินค้าต้องสงสัย ลักลอบ/ซุกซ่อนร่วมกับศุลกากร จำนวน ๑๔ เคส
- ดำเนินการแจ้งการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด และการใช้มาตรการฉุกเฉินในการนำเข้าสินค้ากับประเทศผู้ส่งออก (Notification) จำนวน ๒๘ เคส

- ประสานงาน และแลกเปลี่ยนข้อมูลการนำเข้าสินค้าพืช และผลิตผลพืชกับหน่วยงานปราบปราม หน่วยบริการตรวจสอบสินค้าศุลกากร กรมศุลกากร ในการตรวจสอบสินค้านำเข้า

๒.๕) เฝ้าระวังการลักลอบการนำเข้าสินค้าพืช และผลิตผลพืชผ่านอาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ รายละเอียดผลการดำเนินการ ดังนี้

- บูรณาการตรวจสอบสินค้าพืช ผลผลิตพืช และสัมภาระติดตามตัวผู้โดยสารร่วมกับทีมสุนัขดมกลิ่น K๙ พร้อมด้วยด่านตรวจสอบสินค้าเกษตร ภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- ตรวจพบผลิตผลพืชที่ผู้โดยสารสละการครอบครอง ซึ่งเป็นสินค้าที่พบในถัง Q - bin และดำเนินการจัดการกับสินค้าพืช โดยวิธีการเผาทำลายด้วยอุณหภูมิสูง รวมทั้งสิ้น ๑,๓๐๐ กิโลกรัม

๒.๖) เฝ้าระวังการลักลอบ/ซุกซ่อนส่งออกพืชอนุรักษ์ ผลการดำเนินการ ไม่พบการกระทำที่ผิดกฎหมาย

๒.๗) เฝ้าระวังการลักลอบ/ซุกซ่อนส่งออกผักและผลไม้ที่ต้องขอใบรับรองสุขอนามัยพืชก่อนการส่งออก โดยได้ออกใบรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) เพื่อการส่งออก จำนวน ๕๘,๙๗๘ ฉบับ และดำเนินการตรวจสอบสินค้าพืชส่งออก ซึ่งผลปรากฏว่า ไม่พบการกระทำที่ผิดกฎหมาย

๒.๘) เฝ้าระวังการลักลอบ/ซุกซ่อนส่งออกเมล็ดพันธุ์ควบคุม ผลการดำเนินการ ไม่พบการกระทำที่ผิดกฎหมาย

๓) ปัญหา/อุปสรรค

- ไม่มี -

๒.๗.๒ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๙ ลงพื้นที่ตรวจราชการ ณ ห้องประชุม ๑๒๐๑ อาคารอำนวยการ ชั้น ๒ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ และลงพื้นที่ ณ ประตูระบายน้ำชลหารพิจิตร ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานนอกสังกัดเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำและความต้องให้หน่วยงานชลประทานร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการน้ำ

๑) เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสรวุฒิ เนื่องจำนงค์) ได้มอบนโยบายในการปฏิบัติงาน ดังนี้

ประเด็นปัญหา	นโยบายในการปฏิบัติงาน
๑. การจัดทำแนวทางการกำจัดวัชพืชและสิ่งขีดขวางทางน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำให้คล่องตัวมากขึ้น	๑. ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ศึกษารูปแบบการกำจัดผักตบชวาจากองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ ซึ่งประสบความสำเร็จในการกำจัดผักตบชวา เพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการน้ำในจังหวัดสมุทรปราการ และนำมาปรับใช้ในภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในภาพรวมต่อไป
๒. จัดทำคู่มือการแบ่งเขตความรับผิดชอบ "คลองระบายน้ำ" ระหว่างโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	๒. ขอให้โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน กรณีในพื้นที่จะขอรับความช่วยเหลือในการเปิด - ปิดประตูระบายน้ำ หรือการระบายน้ำเข้า-ออกจากคลอง กรณีที่โครงการชลประทานได้มอบพื้นที่ให้หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) แล้ว ให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับขั้นตอน และการขอความช่วยเหลือและการแบ่งเขตความรับผิดชอบ "คลองระบายน้ำ" ระหว่างโครงการ

ประเด็นปัญหา	นโยบายในการปฏิบัติงาน
	ส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องในภารกิจและพื้นที่ความรับผิดชอบของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร และเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่
๓. การจัดทำศูนย์พักพิงสุนัขจรจัดจังหวัดสมุทรปราการ	๓. ขอให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเร่งรัดการดำเนินโครงการก่อสร้างศูนย์พักพิงสุนัขจรจัดจังหวัดสมุทรปราการ

๒) ผลการดำเนินงาน

๒.๑) สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ประสานองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ เพื่อขอสำเนาขอบเขตของงาน (TOR) โครงการจ้างเหมาบริการและปฏิบัติงานกำจัดผักตบชวา วัชพืช และดูแลรักษาความสะอาดลำคลองสาธารณะในพื้นที่ อบต. เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่อไป

๒.๒) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร ได้จัดทำคู่มือขอรับบริการ เปิด - ปิด ประตูระบายน้ำ หรือการระบายน้ำเข้า - ออกจากคลอง ตามการแบ่งเขตความรับผิดชอบ “คลองระบายน้ำ” ระหว่าง โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) พร้อมทั้งได้ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานในพื้นที่ และประชาชนทั่วไปทราบแล้ว

๒.๓) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ ได้ประสานเทศบาลนครสมุทรปราการและองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ (อบจ.สมุทรปราการ) แล้ว ขณะนี้ เทศบาลนครสมุทรปรการได้ออกแบบก่อสร้างอาคารศูนย์พักพิงสุนัขจรจัดจังหวัดสมุทรปราการ และจัดส่งให้ อบจ.สมุทรปราการพิจารณาเพื่อขอรับงบประมาณในการก่อสร้างจาก อบจ.สมุทรปราการต่อไป

๓) ปัญหา/อุปสรรค

- ไม่มี -

๒.๘ ชุดข้อมูลการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ความรู้ กิจกรรม ความเคลื่อนไหวด้านการเกษตรภายในพื้นที่การจัดงานนิทรรศการ การจัดงานแสดงสินค้าสินค้าเกษตร การแข่งขันผลผลิตทางการเกษตร เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับภาคการเกษตรของจังหวัด เก็บข้อมูลผู้รับทราบข้อมูลจากช่องทางการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ และ/หรือ สถิติผู้เข้าร่วมชมงาน ชมนิทรรศการและการดำเนินงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรภายในจังหวัด

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ได้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาคเกษตรผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ และจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่เกษตรกร/ประชาชนในพื้นที่ ดังนี้

๒.๘.๑ การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ความรู้ กิจกรรม ความเคลื่อนไหวด้านการเกษตรภายในพื้นที่ ผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน ดังนี้

๑) เว็บไซต์สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๕๗๖ เรื่อง/ชุดข้อมูล สถิติผู้ใช้บริการข้อมูลเว็บไซต์ จำนวน ๓,๔๒๐ คน

๒) เฟซบุ๊กสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๔๘๘ เรื่อง/ชุดข้อมูล สถิติผู้เข้าชมข้อมูลเฟซบุ๊ก จำนวน ๒๙,๒๕๔ คน (จำนวนครั้งที่มีคนดูข้อมูล/จำนวนยอดดู (Views) ๘๕,๘๒๙ ครั้ง)

๒.๘.๒ การจัดงานนิทรรศการ ดังนี้

๑) การจัดนิทรรศการในงานวันพระบิดาแห่งฝนหลวง ประจำปี ๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ณ ศาลาประชาคมจังหวัดสมุทรปราการ ชั้น ๓ ประเด็นเรื่องสื่อสารสำคัญ คือ ความเป็นมาของโครงการพระราชดำริฝนหลวง วัตถุประสงค์เพื่อแสดงความจงรักภักดี ชื่นชมในพระบารมี และน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙) ที่ทรงก่อให้เกิดเทคโนโลยีฝนหลวงขึ้นมาบรรเทาทุกข์ยากแก่มวลพสกนิกรและมวลมนุษย์ในโลกให้รอดพ้นจากความเดือดร้อนเสียหาย ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมอันเนื่องมาจากภัยแล้งได้อย่างสัมฤทธิ์ผล เป็นที่ประจักษ์ชัดพระปรีชาสามารถ และเป็นที่ยอมรับทั่วไป ทั้งในประเทศและต่างประเทศร่วมกันถวายราชสดุดีฯ โดยมีส่วนราชการ เกษตรกร ประชาชนทั่วไป และสื่อมวลชนในพื้นที่ เข้าร่วมชมงาน ชมนิทรรศการ จำนวน ๒๗๐ คน

๒) การจัดนิทรรศการในงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๔ ครั้ง ประเด็นเรื่องสื่อสารสำคัญ ได้แก่ ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร การเฝ้าระวังโรคระบาดศัตรูพืช การเข้าร่วมเกษตรพันธสัญญา และการปฏิบัติการฝนหลวง โดยมีเกษตรกร และประชาชนทั่วไป เข้าร่วมชมงาน ชมนิทรรศการ จำนวนทั้งสิ้น ๑,๐๔๒ คน ดังนี้

- ครั้งที่ ๑/๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๘ ณ เทศบาลตำบลคลองสวน ตำบลคลองสวน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีเกษตรกร และประชาชนทั่วไป เข้าร่วมชมงาน ชมนิทรรศการ จำนวน ๑๑๙ คน
- ครั้งที่ ๒/๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๙ ณ วัดบัวโรย ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีเกษตรกร และประชาชนทั่วไป เข้าร่วมชมงาน ชมนิทรรศการ จำนวน ๒๖๖ คน

- ครั้งที่ ๓/๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๙ ณ วัดใหญ่ ตำบลในคลอง-บางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีเกษตรกร และประชาชนทั่วไป เข้าร่วมชมงาน ชมนิทรรศการ จำนวน ๒๗๖ คน

- ครั้งที่ ๔/๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๙ ณ หอประชุมอเนกประสงค์ องค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีเกษตรกร และประชาชนทั่วไป เข้าร่วมชมงาน ชมนิทรรศการ จำนวน ๓๘๑ คน

๓) การจัดนิทรรศการในงานวันดินโลก ประจำปี ๒๕๖๘ “Healthy Soils for Healthy Cities ดินที่สมบูรณ์ สู่เมืองที่สมดุล เกื้อกูลชีวิต” เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘ ณ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงคุ้งบางกระเจ้า ตำบลบางยอ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งงานดังกล่าวจัดโดยสถานีพัฒนาที่ดินสมุทรปราการ วัตถุประสงค์เพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙) ที่ได้ทรงศึกษาค้นคว้าวิธีการจัดการดินและแก้ไขปัญหาทรัพยากรดิน จนเป็นที่ประจักษ์ไปทั่วโลก ซึ่งภายในงานมีการจัดแสดงนิทรรศการพระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙) และนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ของดิน โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการได้ร่วมจัดนิทรรศการในประเด็นเรื่องสื่อสารสำคัญ คือ การทำเกษตรในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยมีส่วนราชการ เกษตรกร และประชาชนทั่วไป เข้าร่วมชมงาน ชมนิทรรศการ จำนวน ๑๐๐ คน

๔) การจัดบูธนิทรรศการในงานมหกรรมแก้หนี้สินครัวเรือนและยุติธรรมพบประชาชน ประจำปี ๒๕๖๙ ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๙ ณ ศูนย์การค้า อิมพีเรียลเวิลด์ สำโรง ชั้น ๖ ตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งงานดังกล่าวจัดโดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม วัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการไกล่เกลี่ยและประนีประนอมข้อพิพาททางแพ่งแทนการฟ้องคดี ทั้งลูกหนี้ก่อนฟ้องและภายหลังศาลมีคำพิพากษา อาทิ ลูกหนี้สินเชื่อบัตรเครดิต และสินเชื่อส่วนบุคคล ลูกหนี้สินเชื่อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการได้ร่วมจัดบูธนิทรรศการในประเด็นเรื่องสื่อสารสำคัญ ได้แก่ กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน และกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร โดยมีประชาชนทั่วไป เข้าร่วมชมงาน ชมนิทรรศการ จำนวน ๑๐๐ คน

๒.๘.๓ ปัญหาอุปสรรคในการประชาสัมพันธ์

๑) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัดมีจำนวนหลายหน่วยงาน โดยแต่ละหน่วยงานดำเนินการผลิตข่าวสารและสื่อประชาสัมพันธ์ภายใต้ภารกิจและช่องทางการสื่อสารของตนเองเป็นหลัก ขณะที่การบูรณาการด้านการประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานยังมีข้อจำกัด ส่งผลให้การเผยแพร่ข้อมูลในบางช่วงเวลาอาจเกิดความซ้ำซ้อน ข้อมูลมีความกระจัดกระจาย หรือมีการนำเสนอข้อมูลจำนวนมากในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งอาจส่งผลต่อการรับรู้และความเข้าใจของประชาชน ตลอดจนลดประสิทธิภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ

๒) ประเด็นเรื่องสื่อสารสำคัญในการจัดงานนิทรรศการส่วนใหญ่ยังคงใช้ภาษาราชการและศัพท์เฉพาะ ส่งผลให้ผู้เข้าชมนิทรรศการทำความเข้าใจได้ยาก จดจำสาระสำคัญไม่ได้ และใช้เวลาในการชมน้อยลง รวมทั้งการออกแบบนิทรรศการที่เน้นป้ายไวนิล เอกสาร และบอร์ดข้อความจำนวนมาก โดยขาดการใช้เทคนิค Visual Storytelling (การเล่าเรื่องราว ข้อความ หรือข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้สื่อภาพ) ทำให้นิทรรศการขาดความน่าสนใจและไม่สามารถดึงดูดกลุ่มคนรุ่นใหม่ได้

๒.๘.๔ ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการสื่อสาร

๑) จัดให้มีการประสานงานด้านการประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัด โดยมีผู้รับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานทำหน้าที่รวบรวม คัดกรอง จัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวสาร และบูรณาการระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้การสื่อสารมีทิศทางเดียวกันและลดความซ้ำซ้อนในการเผยแพร่ข้อมูล เพื่อให้การประชาสัมพันธ์ของทุกหน่วยงานมีความเป็นเอกภาพ ลดความซ้ำซ้อนและความกระจัดกระจายของข้อมูล และเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่สำคัญของประชาชน

๒) ประเด็นเรื่องสื่อสารสำคัญในการจัดนิทรรศการควรนำเสนอด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย กระชับ และชัดเจน โดยเน้นการสื่อสารผ่านภาพ อินโฟกราฟิก วิดีโอสั้น หรือกรณีศึกษาจากพื้นที่ เพื่อลดการใช้ป้ายข้อความยาว เอกสารจำนวนมาก และศัพท์เทคนิคที่ไม่จำเป็น นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เข้าชมนิทรรศการผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การสาธิต เกมตอบคำถาม ฐานการเรียนรู้ หรือจุดให้คำปรึกษาเฉพาะด้าน พร้อมเปิดโอกาสให้ผู้ชมสะท้อนความคิดเห็นผ่าน QR Code แบบสอบถามสั้น ๆ หรือกระดานแสดงความคิดเห็น

๒.๘.๕ รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนข้อมูลการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ความรู้ กิจกรรม ความเคลื่อนไหว ด้านการเกษตรภายในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๓๔,๑๘๖ คน

๒.๙ ชุดข้อมูลการดำเนินงานและกิจกรรม/งานอื่น ๆ ที่ใช้การบูรณาการขับเคลื่อนโดยกลไกคณะกรรมการ SCP และคณะทำงาน SCD มีการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายของจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรและสหกรณ์

๒.๙.๑ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ในฐานะหน่วยบูรณาการจัดทำและขออนุมัติโครงการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐานด้วยแนวทาง BCG Model แบบบูรณาการสู่เศรษฐกิจฐานราก ภายใต้แผนปฏิบัติราชการจังหวัดสมุทรปราการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๓ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการพัฒนายกระดับสินค้าเกษตรคุณภาพ เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพด้วยแนวทาง BCG Model ด้านพืช

๒) โครงการพัฒนายกระดับสินค้าเกษตรคุณภาพ เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพด้วยแนวทาง BCG Model ด้านประมง

๓) โครงการพัฒนายกระดับสินค้าเกษตรคุณภาพ เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพด้วยแนวทาง BCG Model ด้านปศุสัตว์

สำนักงานฯ ได้ใช้กลไกการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด ครั้งที่ ๔/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ในการพิจารณาคัดเลือกสินค้าเกษตรต้นน้ำ จำนวน ๒ ชนิดสินค้า จากสินค้าเกษตรที่เข้าร่วมโครงการจากงบพัฒนาจังหวัด เพื่อเป็นสินค้าวัตถุดิบในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยแนวทาง BCG Model ปี ๒๕๖๙ ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำสินค้าเกษตรที่ได้รับการพัฒนาจากต้นน้ำมายกระดับแปรรูปเพิ่มมูลค่า สร้างรายได้เพิ่มให้แก่กลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน/ผู้ประกอบการอาหารต่อไป โดยที่ประชุมมีมติคัดเลือก สินค้าปลาสลิด และมะพร้าวน้ำหอม และขอความร่วมมือสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ และสำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ ดำเนินการรวบรวมรายชื่อกลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน/ผู้ประกอบการอาหาร จำนวน ๒๐ คน/ชนิดสินค้า ส่งให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อจะได้แจ้งสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ ใช้ประกอบการคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรที่จะเข้าร่วมกิจกรรมอบรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการแปรรูปสินค้าเกษตร ภายในเดือนมกราคม ๒๕๖๙ ต่อไป

๒.๙.๒ ผลการดำเนินงาน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ ได้จัดอบรม จำนวน ๒ ครั้ง ให้แล้วเสร็จ ภายในเดือนมกราคม ๒๕๖๙ ตามที่มติคณะรัฐมนตรีกำหนด ดังนี้

๑) จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยแนวทาง BCG Model ด้านพืช โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากภาคเอกชน เพื่อพัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวอ่อน โดยแปรรูปเป็นเค้กใบเตยกะทิมะพร้าวอ่อนไส้ครีมมะพร้าวและทองม้วนสดมะพร้าวอ่อน ให้กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๒๐ ราย เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๙ ณ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

๒) จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยแนวทาง BCG Model ด้านประมง โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากภาคเอกชน เพื่อพัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากปลาสลิด โดยแปรรูปเป็นข้าวเกรียบปลาสลิด เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๘ ณ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

๒.๙.๓ ปัญหา/อุปสรรค

- ไม่มี -

๓. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/ข้อเสนอเชิงระบบ (ถ้ามี)

- ไม่มี -